

BIBLICKÉ ÚKOLY

1986

2. ČTVRTLETÍ

PRAVÉ POZNÁNÍ BOHA

ÚVOD

Lidské poznání se přímo explozivně rozšířilo ve všech oblastech. Právem hovoříme o nebývalém pokroku ve vědě, technice, v lékařství, ve výrobě, ve výchově i v cestování.

I když vítáme vše, co život usnadňuje a činí ho šťastnějším, víme, že se zde skrývá také určité nebezpečí. Člověk obklopen tolika zajímavými věcmi, může věnovat svůj zájem také věcem nepodstatným a zcela zapomínat na duchovní skutečnosti. Na druhé straně bychom nikdy neměli budit dojem, že křesťané a jejich nebeský Otec jsou proti pokroku v tomto světě. Nejen, že bychom takovým postojem nepomohli k poznání Boha, ale bylo by to svědectví také o tom, že jsme k němu nedospěli ani my sami.

Výraz poznání Boha, jak ho budeme dále používat, zahrnuje vše, co o Bohu smíme vědět a co ví o nás. Poznání je možno definovat jako chápání skutečnosti, tj. získání představy o podstatě světa a o dění v něm. Stanovit rozdíl mezi skutečností a zdáním bývá těžší, než jsme ochotni připustit. Čím víc chceme proniknout za viditelné jevy tohoto světa nebo vesmíru a snažíme se získat poznání o Bohu, tím se problém poznání stává těžším. Vystačíme ve snaze poznat Boha stejnými me-

todami, jakými se získává poznání světa, ve kterém žijeme?

Při studiu úkolů tohoto čtvrtletí si musíme uvědomit základní skutečnost — v biblickém smyslu poznávání Boha je sice zahrnuto i rozumové úsilí, ale především jde o poznání jeho milostivého charakteru, o duchovní zkušenosti a z toho vyplývající důvěřivou odevzdanost.

Taková zkušenost se pro křesťana stává vše pronikající skutečností. Náš život nachází svůj smysl v Bohu. V tom je i důvod Boží naléhavé výzvy: „Dost už! Uznějte, že já jsem Bůh. Budu vyvyšován mezi národy, vyvyšován v zemi“ (Ž 46,11).

BŮH EXISTUJE

Základní verš: Žid 11,6

Dobrým začátkem přemýšlení o Bohu je uvažování o jeho existenci, o skutečnosti jeho bytí. Pisatel listu Židům nás ubezpečuje, že „ten, kdo přistupuje k Bohu, musí věřit, že Bůh je“ (Žid 11,6).

I když se Písmo přímo nesnaží „dokázat“ Boží existenci, Boží proroci ji jednoznačně potvrzují. Jsou inspirováni Duchem Božím a každý svým způsobem a stylem prohlašuje, že Bůh existuje. Jejich vyznání víry spolu s jinými důkazy, s kterými se setkáváme v každodenním životě, poukazují na svrchovanou Bytost, která je základem naší víry.

1. Bůh nám jde vstříc

Co čteme o Bohu na první stránce Písma? 1 Moj 1,1.27.31

Písmo začíná svoji zvěst konstatováním, že Bůh existuje a že my lidé, stejně jako náš svět, máme svůj původ v jeho stvořitelské moci. S tímto prohlášením o původu se stále znovu setkáváme v celém Písmu (Iz 40,26; Mal 2,10; Ef 3,9; Zj 10,6). Pán Bůh od nás nevyžaduje vyčerpávající rozumové pochopení své existence na základě důkazů, ale v í r u, že existuje. Vždyť jestliže se „důkazem“ míní vyvrácení všech pochybností o Bohu anebo smyslové přesvědčení o Bohu, pak Boha není možné dokázat. Naše neschopnost podat takový demonstrativní důkaz Boží existence však ještě neznamená, že Bůh neexistuje. Máme dvě možnosti: věřit v Boha, protože v nás sám probouzí důvěru a jistotu, nebo se rozhodnout v něj nevěřit.

Co nám umožňuje poznat Boha? Žid 12,2 (Řím 1,17)

Pán Bůh se rozhodl vyjít vstříc našemu poznávání jeho samého spíše zkušeností víry než důkazy — logickým přesvědčováním našich otupených smyslů (viz Ž 146,5; 53,1). Křesťan ví, že víra je nejen souhlas se zjevenou pravdou, ale i důvěra srdce. Bůh však neodstraňuje možnost pochybovat. Ti, kteří chtějí pochybovat, bu-

dou mít k tomu vždy příležitost. Avšak ti, kteří upřímně touží po pravdě, najdou mnoho důkazů, o které mohou opřít svoji víru.

2. Vnitřní přesvědčení

Na základě čeho se můžeme domnívat, že v každém lidském srdci je určitá touha po Bohu? Jan 1,4,9; Ž 63,2

Celé dějiny svědčí, že lidé vždy někoho nebo něco uctívali. Ať už toto vnitřní přesvědčení nazveme „intuicí, šestým smyslem, vnitřní náklonností, vnímáním“ atd., musíme přiznat jeho existenci. Bůh nás miluje a ve svém milosrdenství nám dává možnost, abychom ho poznali, protože dovoluje, aby nás zvenčí i uvnitř ozařovalo „pravé světlo, které osvětluje každého člověka“ (Jan 1,9). Jestliže však lidé na toto světlo reagují raději uctíváním někoho nebo něčeho jiného než uznáním pravého Boha, pak svoji svobodnou vůli zneužívají.

Kdo a jak nám ztěžuje poznání a víru v pravého Boha? Ef 2,2; Kol 1,13

Ve zkušenosti každého člověka se projevuje důsledek jedení ovoce ze stromu poznání dobrého i zlého. V lidské přirozenosti je náklonnost ke zlému, jakási síla, které sám nedokáže odporovat. Odolat této síle a dosáhnout ideálu, který ve svém nejhlubším nitru člověk uznává za jedině hodnotný, mu může pomoci jen jediná moc. Tou mocí je Kristus.

3. Svědectví Písma

Proč jsou výroky Písma spolehlivé? Jan 5,39; (2 Petr 1,19—21)

Řekli jsme, že bibličtí pisatelé se nesnažili existenci Boha dokázat. Avšak svým svědectvím o Kristu nás odkazují na Boha. Od první knihy Mojžíšovy po Zjevení asi 40 inspirovaných proroků v 66 knihách v časovém rozmezí asi 1600 let „Duchem svatým vedeni mluvili“ (2 Petr 1,21). Jejich spisy poukazují na Krista, skrze kterého dostáváme věčný život.

S kterou základní pravdou se setkáváme v celém Písmu? 1 Moj 3,15; 49,10; Mat 1,21; Žid 9,27,28

Kristova oběť jako výkupné za hřích je slavnou prav-

dou, na kterou se váží všechny ostatní pravdy. Jestliže má být kterákoli pravda Božího slova — od první knihy Mojžíšovy po Zjevení — správně pochopena a oceněna, pak je jí třeba studovat ve světle, zářícím z golgotského kříže.

Jaký postoj je typický pro ty, kteří touží růst v duchovním poznání? Jan 7,17

Jestliže chceme studiem Božího slova dospět k lepšímu poznání Boha, musíme být ochotni podřídit svůj život jeho vůli. Bůh není nějakým předmětem poznávání, ale osoba, o které Písmo svaté vydává svědectví. Tento živý Bůh usiluje navázat s námi spasitelný vztah na základě osobní zkušenosti.

4. Svědectví rozumu

Jak vedl Bůh svého služebníka Joba k důležitému sebepoznání? Job 38,4.8—11, 28.29; 42,2.3

Ve všech dobách se věřící lidé snažili utvrdit svoji víru používáním rozumových schopností Bohem jim daných. Za tím účelem se snažili formulovat určité „rozumové důkazy“.

1. Příčina a následek. Tak, jako jsou domy dílem stavitelů, šaty výtvořem krejčích a hodiny hodinářů, podobně jsme i my, náš svět i celý vesmír dílem rozumně myslícího Tvůrce. Všechno stvoření je „následkem“ svrchované „příčiny“ — moudrého Boha.

2. Plán a pořádek. Ve všem, co bylo stvořeno, vidíme určitý plán. Takový pořádek a plán v přírodě i v lidském těle je určitým svědectvím o svrchovaném Tvůrci — Bohu.

3. Bytost. My lidé jsme schopni představit si určitou dokonalou, pravdivou, dobrou a svatou bytost, kterou již nic nepřevyší. Vlastní původ takových představ však není v nás samých. Z toho důvodu pochopení takové svrchované Bytosti nutně předpokládá i její skutečnou existenci.

4. Mravnost. Lidé mají určité mravní svědomí. Mají je i lidé, kteří v Boha nevěří. Z toho vyplývá, že musí existovat určitý nezávislý společný zdroj mravnosti — Bůh, kterému jsou všichni lidé zodpovědni.

I když jsme přesvědčeni, že naše víra takovými „ro-

zumovými důkazy“ nestojí ani nepadá, může být svědectví těchto důvodů pro nás přece užitečné.

5. Boží podstata a charakter

Z jakého důvodu můžeme podstatu Božího charakteru shrnout do pojmu „láska“? 1 Jan 4,16.19

Někdy se říká, že láska je souhrnem Božích osobních vlastností. Bůh je milostivý (Tit 2,11) — a co jiného je milost, než právě Boží láska, projevená hříšníkovi? Bůh je pravda (1 Jan 5,20) — i v ní se však projevuje přesvědčivá moc Boží lásky. Bůh je spravedlivý (Zj 16,5; 22,12) — a termín „spravedlnost“ je vyjádřením čestnosti Boží lásky. Bůh je svatý (Ž 99,9) — v této vlastnosti se projevuje zvláštní posvátnost Boží lásky.

Cím se liší Boží láska od lidské? 1 Kor 13,4—8

Boží láska se zcela liší od lidského způsobu milování. Ve světle Písma můžeme jako věřící tento rozdíl postihnout. V tomto smyslu píše apoštol Jan, že křesťané „poznali a uvěřili v lásku“ (1 Jan 4,16). Víra i poznání mají stejný objekt — Boží lásku k nám.

Které jedinečně vlastnosti jsou podle Písma výrazem osobní podstaty Boží?

Bůh je věčný, bez začátku a konce (Zj 1,8): všemohoucí, může učinit, co chce (Jer 32,17): vševědoucí, ví o všem (Job 37,14.15): všudypřítomný, může být všude (Ž 139,7—12): neměnný, zůstává stálý (Mal 3,6); nesmrtelný, trvá věčně (1 Tim 6,16).

6. Boží trojedinost

Jak nám představuje apoštol Pavel podstatu Božství? 2 Kor 13,13 (1 Kor 12,4—6)

V souvislosti s existencí Boží máme na zřeteli Boží Trojici: Otec, Syn a Duch svatý (Mat 28,19; 2 Kor 13,13). Tři rozdílné osoby Trojice tvoří jednu božskou a spasitelnou jednotu. Křesťanství je vírou v jednoho Boha ve třech osobách náboženstvím monoteistickým, na rozdíl od náboženství polyteistických (vznávajících mnohobožství). Z biblického zjevení neporozumíme, jakým způsobem jsou Otec, Syn i Duch svatý tři osoby

— a přece jeden Bůh. Smíme však věřit, že tři božské Osoby jsou zajedno „v podstatě, vůli i v záměru“ (E. G. Whiteová). Toto a jemu podobná tajemství přesahují lidské chápání a nesmí se stát předmětem spekulace.

Můžeme věřit, že tři božské Osoby se živě zajímají o vše, co směřuje k našemu štěstí a spasení. Jsme pozváni nejen k nějaké teoretické pravdě, zjevené v Písmu o trojjediném Bohu, ale i k praktickému, spasitelnému poznání, založenému na osobní zkušenosti, kterou získáváme, když s důvěrou dovolíme Boží Trojici působit v nás i skrze nás.

2. úkol — 12. dubna 1986

POZNÁNÍ BOHA

Základní verš: Jan 14,4.5

Víru je možné definovat jako důvěru, rozumový souhlas, nebo spolehnouti se na někoho, nebo něco. Naproti tomu poznání ve zde použitém smyslu nám zprostředkovává pozorování, uvažování a zkušenost. Jinak řečeno — zatímco víra velkou měrou závisí na tvém vlastním rozhodnutí a je převážně subjektivní, poznání vychází ze skutečnosti a informací nabytých zvenčí, je tedy objektivnější. Poučená víra však spočívá na poznání, o kterém zde chceme uvažovat.

Jaký je tedy vztah mezi vírou a poznáním, když jde o poznání Boha? V dnešním úkolu chceme uvažovat o nabízených možnostech poznat Boha Písma, vlastně Boha vesmíru. Bůh od nás nikdy nežádá víru, aniž by nám dal dostatečnou jistotu, o kterou je možné víru opřít. Jeho existence, jeho charakter, pravdivost jeho slova — to všechno se opírá o svědectví, které oslovuje náš rozum a toto svědectví je úplné.

1. Bádání. anebo zjevení

Proč nám náš rozum nestačí na pochopení Boha? Iz 55 8.9; Ž 139.6

Poznat Boha nám může umožnit jen on sám; ani to nejhlubší rozumové bádání na to nestačí. Bez Boží pomoci nemůžeme odhalit věci Boží právě tak, jako ne-

můžeme rozřešit problém života. Člověk nemůže ani sebeusilovnějším hledáním najít Boha. Žádná lidská mysl nepronikne tajemství, ve kterém Všemohoucí přebývá a působí. Můžeme o něm vědět jen to, co nám o sobě on sám uzná za vhodné zjevit.

Co nám lidem překáží v poznání Boha vlastním rozumem?

1. Objektivní skutečnost hříchu (Řím 3,10.23)
2. Naše vlastní hříšná přirozenost (Iz 59,1—3)
3. Naše lidská tělesnost a tělesné smýšlení, které má sklon k zavrhování duchovních věcí (1 Petr 1,24; Řím 8,7; Gal 5,17)
4. Bůh převyšuje každé lidské chápání (Ž 139,6; Jan 4,24)

Pro naši porušenost a nedokonalost závisí míra našeho poznání Boha především na něm samém. To znamená, že ve snaze o poznání Boha se spolehne na jeho zjevení, a ne na nespolehlivý rozum.

2. Všobecné zjevení

Jak může i příroda rozšířit naše poznání Boha? Řím 1,19.20

Na počátku celé stvoření zjevovalo, zrcadlilo Boží slávu. Byl to sám Kristus, který už při stvoření napsal na zem, ovzduší i oblohu poselství Otcovy lásky. I když hřích silně poškodil stvoření, stále je z něho možné, i když nedokonale, poznávat „neviditelné věci jeho“ — „jeho věčnou moc a Božství“ (Řím 1,20). Příroda i dějiny jsou Božím dílem a Bůh se ve svém stvoření od začátku zjevuje duchovnímu zraku jako všemohoucí, vesmírný a dobrotivý Pán.

Co nejvíce z Božího stvoření oslovilo Davida? Ž 19, 1—7

Bůh udělal vše, aby Boží lid přivedl k poznání spasitelných záměrů. Podobně, jak se snažil Adama a Ěvu přivést zpět k původnímu vztahu k sobě (1 Moj 3,9), hledá dnes i nás. Oslovuje nás nejen hvězdami a nekonečností vesmíru, krásou květů a nádherou západu slunce, ale i úchvatnými melodiemi, klíčením semen, strukturou buněk, složením atomů, divem dětských úsměvů, lidumilnou a nesobeckou službou své církve.

3. Zvláštní zjevení

Jaký význam mají pro poznání Boha poselství proroků? 4 Moj 12,6; Am 3,7

Všeobecně se Bůh zjevuje ve svém stvořitelském díle, ale svoji vůli nám chce zjevit ještě bezprostředněji. Nejraději by se s námi stýkal tváří v tvář, jako kdysi s prvními lidmi v ráji. Dnes to však není možné. Ne snad proto, že by se Bůh na nás hněval. Příčinou je to, že hřích a hříšníci v bezprostřední blízkosti svatého Boha nemohou existovat (2 Moj 33,20). Láska si však vždy umí najít cestu. Jedním z Božích způsobů bezprostřednějšího spojení s lidmi bylo zvláštní zjevení skrze proroky. V Božím jménu učili, kárali, předpovídali blížící se události, přebírali určitou vůdčí úlohu, nebo řešili problémy Božího lidu (církve) v určité situaci.

Které příklady zvláštního způsobu zjevení mimo prorocký dar nacházíme v Písmě?

1. Egyptské rány (2 Moj 7,19 až 12,30)
2. Hořící keř (2 Moj 3,2—6)
3. Deset přikázání ze Sinaje (2 Moj 20,1—17)
4. Urim a thumim (2 Moj 28,30; 4 Moj 27,21)
5. Oslice, která promluvila (4 Moj 22,28—30)
6. Zázrak Ježíšova vtělení (Mat 1,20.21)
7. Mnohé Ježíšovy zázraky, např. kříslení mrtvých (Jan 11,40—44)
8. Dar jazyků o letnicích (Sk 2,4)

4. Dar rozumu

K čemu nás apoštol vybízí v souvislosti s Božím slovem a zjevením? 1 Petr 3,15

Rozumem obdaření lidé mají být schopní vydat počet ze své víry i svého způsobu života. Jediná cesta pro věřící v jejich postupném vývoji charakteru vede neúnavným poznáváním Boží vůle. Máme růst „v milosti a známosti našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista“ (2 Petr 3,18). Věřící je třeba vést k tomu, aby uměli zodpovídat otázky a námítky i těch nejhloběji uvažujících lidí. Pravda je zdůvodnitelná a před skutečností nemusí uhýbat.

Proč nás Pán Bůh obdaroval rozsáhlými rozumovými schopnostmi? Jan 17,3 (1 Petr 1,12.13)

Rozumové schopnosti dostal člověk proto, aby mohl uvažovat o Božích věcech. Člověk byl stvořen k Božímu obrazu; jeho mysl byla schopná vnímat božské věci. Jeho touhy byly čisté a pudy i náklonnosti ovládal rozum. Každá duševní schopnost, každá kost, sval či úd potřebuje, aby jich člověk používal a nenechával v nečinnosti. Mysl je rovněž třeba stále zaměstnávat užitečným poznáváním.

5. Omezenost rozumu

Proč náš vztah k Bohu nemůže záviset jen na rozumu? Kaz 7,29; Př 3,5

Naše uvažování mnohdy odporuje Boží vůli zjevené v přírodě, v Písmu i v lidské zkušenosti. Skutečnost, že se rodíme s hříšnou přirozeností (Ž 51,7) a dosud nejsme zbaveni hříšných vlivů (1 Jan 3,2), nám brání smýšlet a usuzovat bezchvbně. Máme sklon k vymyšlení věcí, které, i když samy o sobě nemusí být zlé, mohou být zneužity pro hříšné záměry. Obrácení nás vede na cestu smýšlení a usuzování, které je více v souladu se smýšlením Božím.

Jaké praktické řešení nabízí apoštol v Řím 12,2 a v 2 Kor 10,5?

Písmo nám podává svědectví o tom, kam až mohou vést snahy obejít se bez Boha a vystačit si „vlastními silami“ (Iz 14,11—15; 2 Tes 2,4). Podřízenost našeho života Kristu posvěcuje naše smýšlení, koordinuje naše představy a umožňuje nám přijmout spasitelné poznání a růst v něm. Vždyť „Kristus je Boží moc a Boží moudrost“ (1 Kor 1,24).

6. Víra a poznání

Jak došel Tomáš k plnému poznání Ježíše Krista? Jan 20,26—29

Jestliže existuje něco jako „čestný pochybovač“, pak je třeba zmínit se především o Tomášovi. Žel, že existují i jiní pochybovači, které není možné k Tomášovi přirovnat. Jsou to lidé povrchní, kteří nestojí o přesvědčování — lidé pyšní na své pochybování a odmí-

tající jakýkoli důkaz, který by je nutil pozměnit smýšlení. Na rozdíl od těchto lidí měl Tomáš možnost svoji slabou víru posílit, protože upřímně hledal pravdu.

Co můžeme z několika málo biblických údajů usoudit o Tomášovi? Jan 11,16; 14,5; 20,25

Tomáš spolu s ostatními učedníky dostal od Pána jasné důkazy. Ať byly důvody jeho pochybností jakékoli, Pán Ježíš mu na posílení víry milostivě poskytl dodatečný důkaz, i když s určitým pokáráním (Jan 20,27—29). Bůh chce, aby jeho děti žily z víry založené na zjevení jeho podstaty a lásky. Toto zjevení nás oslovuje z Písma, ze života Ježíše Krista, z přírody, z Boží prozřetelnosti, z lidské zkušenosti, případně i z jiných způsobů Božího oslovení.

3. úkol — 19. dubna 1986

POZNÁNÍ BOHA PODLE JEHO JMÉNA

Základní verš: Joel 2,32

Obvykle se při seznamování s jednotlivými lidmi dovidáme jejich jméno. Jména jsou výstižné znaky, umožňující nám rozeznávat věci, místa a osoby. I když dnešní jména zřídka naznačují, o koho v podstatě jde, biblická jména byla výstižná. V Písmě čteme o rodičích, kteří dali svým dětem jméno z Božího popudu, aby vynikly okolnosti jejich narození, nebo aby vystihli charakteristické vlastnosti a zkušenosti a ne-25,24—26; 1 Sam 1,20; Mat 1,21; Luk 1,13).

I když jména Boží v Písmu jsou pouhými symboly vystihujícími jen záblesk jeho slávy, přece jsou to poučné a výstižné zkratky, představující jeho osobu, záměry s lidmi i jeho vztah k nim. K dnešnímu úkolu budeme stručně uvažovat o některých významných Božích jménech v Písmě, která nám mají umožnit hlouběji pochopit a ocenit Boha, abychom měli odvahu vyzývat jeho jméno (1 Moj 26,25). To nám pomůže nezapomenout na jeho jméno (Jer 23,27) a mít k němu

úctu (2 Moj 20,7), abychom nakonec směli podle zaslíbení přijmout Boží jméno na svoje čelo (Zj 14,1; 22,4).

1. Elohim

Jak zdůvodnil Stvořitel své dílo po jeho dokončení?

1 Moj 1,31

Ve Starém zákonu je hebrejské Boží jméno Elohim asi 2570krát. Vztahuje se na Boží moc, na jeho stvořitelenskou sílu — původ všeho živého. Prorok Malachiáš volá: „Zdaliž Bůh jeden nestvořil nás?“ (Mal 2,10) Stvořitelské dílo je úžasným projevem Boží moci, velebnosti a všemohoucnosti.

Jelikož výraz Elohim vyjadřuje množné číslo, dávají je někteří bibliční učenci do souvislosti s 1 Moj 1,26, na potvrzení Boží trojjedinosti. I když z množného čísla „učiňme“ a „našemu“ vyvozují, že jde o více než jen jednu osobu Božství, hlubší studium výrazu Elohim naznačuje, že tvar v množném čísle je spíše výrazem všeobsahující moci a všestranné starostlivosti našeho Boha. Modloslužebník potřebuje mnohý model, protože žádná z nich neodpovídá všem jeho potřebám. Elohim (Bůh) je jen jeden a přece stačí na všechny tehdejší, nynější i budoucí potřeby člověka (Mich 7,18).

Jednodušší a údajně starší tvar El se ve Starém zákoně nachází více než 200krát ve smyslu jediného pravého Boha. Toto jméno nejčastěji používá Mojžíš, David a Izaiáš. I tento název označuje všemohoucího, absolutního vládce, jediného pravého Boha. V mnoha starozákonních textech nacházíme určité variace tohoto jména, jako „Ela h“ a „Elo a h“, přičemž každá obměna je výrazem téže moci a síly.

Proč můžeme plně důvěřovat spáse, kterou nám nabízí Bůh stvořitelské moci a síly — Elohim? Iz 45,22; Mich 7,18

2. J a h v e h

Jak se Pán Bůh zjevil svému služebníkovi Mojžíšovi?
2 Moj 6,2,3; 3,13,14

Bůh se hodlal zjevit svému lidu, Izraeli, způsobem, jakým jej předtím jmenovitě, ani na základě zkuš-

ností neznal. Nešlo o to, že by samotné jméno **J a h v e h** lid Boží nikdy předtím neslyšel nebo nepoužíval, vždyt o něm už věděli Adam a Eva (1 Moj 4,1), stejně jako Abraham. (1 Moj 15,7; 22,14) I Jákob slyšel toto jméno. (1 Moj 28,13) Bůh však vysvobozením Izraele z egyptského otroctví chtěl dát tomuto zvláštnímu jménu nový význam. On, živý Bůh, vítězství nad falešnými bohy Egypta a vysvobozením zotročeného lidu prokázal svoji svrchovanost a dokázal věrnost svému lidu.

Hebrejský výraz, který Mojžíš dostal od Boha k vyjádření tohoto aspektu jeho charakteru, který se měl mocně projevit, je **J a h v e h**. Toto jméno zdůrazňuje věčnou, stále přítomnou, nezávislou přirozenost Boží. V Písmě se vyskytuje více než 6000krát a bylo pokládáno za nejvzácnější jméno Boží. Dnes je překládáno (nahrazováno) výrazem „Pán“ nebo „Hospodin“.

Když židovští učenci v 7. a 8. století po Kr. přidávali do hebrejských rukopisů biblické sbírky samohlásky, přidali ke čtyřem souhláskám JHVH samohlásky z jména **A d o n a j** (Pán). Tak vzniklo jméno **J e h o v a** místo **J a h v e h**.

Snad nejzajímavější tvar jména **J a h v e h** nacházíme v Písmě ve 2 Moj 3,14. Když se Pán zjevil Mojžíšovi v hořícím keři, řekl mu, aby oznámil synům Izraele: „**JSEM** poslal mne k vám.“ To nahrazovalo hebrejský výraz „**Jsem, který jsem**“. Tento výraz je možné rovněž přeložit: „**Budu, který budu**.“ Stále přítomný Bůh se stará o naši minulost, přítomnost i budoucnost.

3. A d o n a j

K jakému poznání dospěl Izaiáš na začátku své služby? Iz 6,1,2

Hebrejský výraz „**A d o n**“ se ve Starém zákonu vyskytuje asi 300krát. Obvykle je překládán výrazem „pán“ nebo „správce“. Vyjadřuje postavení, čest a autoritu. (1 Moj 18,12; 24,12,42; 2 Moj 21,4; 4 Moj 11,28; 1 Sam 1,15; atd.) V souvislosti s Bohem vystihuje jeho panství, vládu, právo na poslušnost.

V Novém zákonu je obvyklým výrazem pro „Pána“ **Kyrios**. Toho se používá jak pro označení pozem-

ských pánů (Mat 27,63), tak pro Boha a Krista. Jestliže se pojmenování Kyrios vztahovalo na Krista, používalo se jako projev úcty bez zdůraznění jeho božství (Mat 8,2.6.8). Občas však použití tohoto jména jasně naznačovalo uznání jeho božství. (Jan 20,28; Sk 10, 36; Řím 6,23; 8,39; 1 Kor 15,31; atd.)

Jaký to má praktický význam, když uznáme Boha za Pána a Vládce? Mat 22,37—40

Kéž by všichni vyznavači křesťanství věděli, co znamená prakticky milovat Boha. Uvědomovali by si nekonečnou svatost Boha, jako vznešeného a svrchovaného Vládce, jehož sláva naplňuje chrám. V důsledku toho by mocným vlivem působili na život a charakter těch, se kterými se setkávají.

4. El-Roj

Jakou zkušenost vyjadřuje oslovení Boha, které užila Agar? 1 Moj 16,13 (Ž 139,1—3.16.23)

Vděčná Agar oslovila Boha jako „El-Roj“, tj. „ty, Bože, mne vidíš“ (v. 13). U Boha vidět znamená jednat. Bůh není studeným okem dálav a nezájmu. Bůh se později v dějinách Izraele zjevil Mojžíšovi z hořícího keře ujištěním: „Dobře jsem viděl ujařmení svého lidu, který je v Egyptě... Zním jeho bolesti. Sestoupil jsem, abych jej vysvobodil“ (2 Moj 3,7.8). I když nemůžeme postihnout Boží přítomnost, musíme se učit důvěřovat tomu, který stále sleduje, co se s námi děje.

Jak došlo k tomu, že Agar věděla o Bohu, „který všechno vidí“? 1 Moj 16,7—14

Sára pokládala za nemožné, že by mohla porodit v tak vysokém věku. Proto navrhla, aby si Abraham vzal jednu z jejích služek za druhou manželku a tak uskutečnil Boží záměr. Mnohoženství bylo tehdy tak rozšířeno, že už se nepokládalo za hřích; stále však bylo porušením Božího zákona a ohrožovalo posvátnost a pokoj rodinných vztahů. Agar brzy zpyšněla a začala Sárou, svou paní, pohrdat. „Od té doby ji Sára pokorovala tak, že Agar od ní uprchla“ (1 Moj 16.6). Odešla do pouště a když odpočívala u studny, sama a opuštěná, zjevil se jí anděl Páně.

5. E l - Š a d d a i

Proč se nemusíme obávat, že Bůh své moci zneužije?
1 Moj 17,1; 2 Moj 34,6.7

Jméno „E l - Š a d d a i“ vyjadřuje hojnost Boží milosti, časné i duchovní bohatství, kterým Pán Bůh obohacuje svůj lid. Podle mínění jiných výraz Š a d d a i pochází z kořene, vyjadřujícího: „být prudkým“, „oloupit“, „zpusťošit“. V souvislosti s Bohem by to znamenalo „projevit moc“. Proto některé překlady používají v případě starozákonního výskytu slova E l - Š a d d a i výrazu „Všemohoucí“.

Dřív než Abraham dostal na sklonku dlouhé zkoušky své víry zaslíbeného syna (1 Moj 17), Bůh se mu podle biblické zvěsti představil jménem E l - Š a d d a i, tj. jako milostivý a věrný v naplnění slibu, daného svému služebníkovvi. Toto jméno se nachází i v 1 Moj 28,3, kde Izák říká, že E l - Š a d d a i požehná Jákobovi a rozhojní ho. Podobné zaslíbení nacházíme v 1 Moj 35,11; 43,14; 49,25. Z těchto textů vyplývá příslib zbohacující hojnosti Boží: E l — Bůh moci a autority; Š a d d a i — Bůh nevyčerpatelného bohatství, které ochotně rozdává.

Jaké zkušenosti zažili někteří žalmisté s Boží dobrotou a požehnáním? Ž 13,6; 116,7.8

Jeden z odpůrců Martina Luthera se reformátora jednou zeptal: „Řekni mi, kde budeš, když se proti tobě postaví celý svět — církev, stát, knížata i lid?“ Luther odpověděl: „Nikde jinde, než kde jsem nyní — v rukou všemohoucího Boha.“

6. O t e c

Co pro nás znamená, že se k Bohu smíme modlit jako ke svému Otci? Mat 6,7.9 (Řím 8,17)

Smyslem vtělení našeho Pána Ježíše Krista bylo zjevit Boha jako „Otce“. Není pochyb, že náznaky Božího otcovství nacházíme už ve Starém zákonu (2 Moj 4,22; 5 Moj 32,6; Ž 103,13), to však jako by byla spíše metaforická, nebo obrazná řeč. Zatímco ve Starém zákonu je Bůh k Otci spíše přirovnán než jako otec oslovován, v Novém zákonu Kristus učí a zjevuje, že Bůh je „Otec“ skutečně a že jej takto smíme oslovovat. Kris-

tus řekl: „můj Otec“ a dodal „a váš Otec“. Učil nás modlit se k „našemu Otci“ (Jan 20,17; Mat 6,9).

Jaký vztah nám dává právo oslovovat Boha jako „Otce“? Rim 8,15; Gal 4,6; 1 Jan 3,1

Podle Písma jsme v domě našeho nebeského Otce adoptovanými syny a dcerami. Božimi dětmi se stáváme díky obnovující moci Ducha svatého (Jan 1,12.13; 3,5). Současně jsme Duchem Božím stále ujišťováni, že jsme Božimi dětmi (Rim 8,14). Jestliže milujeme Boha a bližní, smíme mít jistotu, že jsme přešli ze smrti do života (1 Jan 3,14), stali jsme se dětmi nebeského Otce (Mat 5,44.45) a byli jsme přijati do nebeské rodiny.

4. úkol — 26. dubna 1986

PŘÍRODA SVĚDČÍ O BOHU

Základní verš: Job 12,7—10

Vše, co vychází z ruky Tvůrce, svědčí o jeho Božství. Jeho stvořitelská moc nás udržuje, potěšuje a poučuje. Vzduch, který vdechujeme, je přesně takovou směsí kyslíku a dusíku, jakou potřebujeme. Naše země je proto v takovém postavení ke slunci a k měsíci, aby byl na ní možný zdravý a šťastný život. Básniky uchvacuje svěží zeleň lesů, majestátné hory, mohutné stromy a pestrost lučních květů. Uchvacuje nás měsíční svit i něžný zpěv ptáků, avšak neviditelný svět molekul, atomů, protonů, neutronů a elektronů nezůstává bez povšimnutí. „K výšině zvedněte zraky a hleďte: Kdo stvořil toto všechno?“ (Iz 40,26) Této výzvy chceme uposlechnout při studiu dnešního úkolu, který pojednává o tom, jak příroda svědčí o svém Stvořiteli.

1. Příroda zvěstuje Boží slávu

Proč pohled na oblohu lidí tak uchvacuje? Ž 19,2—5

David začíná jeden z nejoblíbenějších žalmů, pojednávajících o přírodě, výrazy obdivu Božimu projevu ve stvoření. E. G. Whiteová píše: „Příroda i zjevení svědčí o Boží lásce.“ Izraelitům nebyla příroda nikdy cílem sama o sobě, ale spíše prostředkem, zjevujícím

Stvořitele a podněcujícím lidskou mysl k oslavě Boží moci a velebnosti. Příroda dovede oslovit jazykem sobě vlastním vnímavá srdce. Zaujalista zde klade důraz na to, že nebe zvěstuje celému světu slavu Božeho stvoření. Když apoštol Pavel psal věřícím do Říma o rozmachu evangelia, cituje slova tohoto žalmu.

O cem stále jeste svědci příroda? Řim 1,19.20

Mnozí pohané uctívají Boha bezděčně, protože dosud nepoznali pravé světlo pravdy. Ani oni nezhynou. I když nepoznají psaný zákon Boží, slyšeli Boží hlas v přírodě a dělali to, co zákon vyžaduje. Jejich skutky jsou důkazem toho, že se Duch svatý dotkl jejich srdce a že jsou přijati za Boží děti.

2. Příroda svědčí o Boží péči

Jaký byl vztah mezi prvním lidským párem a jejich pozemským domovem? 1 Moj 2,7—9.15

Pravdou bylo, je a bude, že člověk je stvořen „z prachu země“ a že se „navrátí do země“, odkud byl vzat (Kaz 12,7). Jsme ve všech směrech odkazáni na naši zemi. Jasně se to projevuje i v tom, že např. kosmonauté potřebují zvláštní skafandr, aby zůstali nazívu, když vstoupí do vesmírného prostoru.

Jakou úlohu má příroda ve vztažnosti k člověku? 1 Moj 1,29

Jak se u rodičů předpokládá jejich péče o děti, tak i Bůh Adama a Evu nejen stvořil, ale všestranně se o ně postaral a udržoval je při životě. Z biblického záznamu víme, že člověk měl jíst plody pole a stromů, tj. obilniny, ořechy a ovoce. Zvířata se měla žít „veškerou zelenou bylinou“. Až po potopě dovolil Bůh člověku jíst maso zvířat (1 Moj 9,3). Násilné a bolestivé ničení života je důsledkem vlivu hříchu.

Izaiášův popis stavu obnovené země (Iz 11,6—9; 65, 25) jasně svědčí o Božích záměrech s původním stvořením, jakož i s proměnou světa v Boží království. Zpočátku nemělo na zemi docházet k zabíjení žádného z Božích tvorů a po obnově země tomu tak nebude.

3. Příroda očekává nový den

Co říká apoštol Pavel o toužebném očekávání celého tvorstva? Řím 8,19–22

Vznam tohoto textu byl široce prodiskutován a komentátoři se snažili rozlišovat, co pod pojmem „tvorstvo“ patřit má a co ne. Podle mínění některých patří do „tvorstva“ celá živá i neživá příroda, mimo člověka. Podle názoru jiných tam patří i lidstvo. Někteří se domnívají, že se tento text týká jen lidí. Nejlépe snad bude počítat s nejširší aplikací, protože apoštol Pavel dále říká, že „i my ve svém nitru sténáme, očekávající přijetí za syny, totiž vykoupení svého těla“ (Řím 8,23) a zosobňování přírody v Písmě není nic neobvyklého (5 Moj 32,1; Iz 35,1; Oz 2,21.22).

Co čteme o původu utrpení přírouy? 1 Moj 3,17

Neposlušnost způsobila, že odplata za hřích postihla nejen Adama a Ěvu, ale i celé jejich okolí. Hřích měl za následek první stopy ekologického znečištění. Tyto stopy hříchu jsou v přírodě tak markantní, že Pavel přímo vidí, jak „veškeré tvorstvo až podnes společně sténá a pracuje k porodu“ (Řím 8,22).

4. Příroda předpovídá budoucnost

V jakém směru mohou být kosmická tělesa ve službě nebeské zvěsti? Mat 24,29.30 (Joel 2,30.31)

Pán Ježíš upozornil učedníky na nebeská znamení svého druhého příchodu v moci a slávě. Jako křesťané smíme radostně a pokojně očekávat jeho návrat, o kterém svědčí znamení na nebi, na zemi, v přírodě i ve společnosti. Při Kristově ukřižování sama příroda jako by projevovала nesouhlas s tím, co musel snášet její Tvůrce. Před svým druhým příchodem, Kristus, který dokázal slovem utišit bouři a mořské vlny, oznámí svůj návrat mocnými projevy v přírodě.

Jak se naplnila veliká Ježíšova předpověď o znameních na slunci, měsíci a hvězdách? Luk 21,25

Kristovo proroctví o zatmění slunce (Mar 13,24) se naplnilo dne 19. května 1780. R. M. Devens v knize „Naše první století“ píše: „Temný den 19. května 1780 je téměř, ne-li vůbec jediným dosud nevysvětlitelným jevem toho druhu. Je nejzáhadnějším zatemněním celé

viditelné oblohy a ovzduší v Nové Anglii“ (citováno z knihy E. G. Whiteové Vítězství lásky Boží, str. 221, 222).

E. G. Whiteová dále píše: „Roku 1833, tedy dva roky po té, co začal seznamovat s důkazy o brzkém příchodu Kristovu, objevila se poslední ze znamení, jež Spasitel zaslíbil jako znamení svého druhého příchodu. Ježíš pravil: „Hvězdy budou padat s nebe“ (Mat 24,29; Zj 6,13). Tato prorocství se překvapujícím a pádným způsobem splnila dne 13. listopadu 1833. Byla to největší a nejpodivuhodnější podívaná padání hvězd, jaké kdy bylo zaznamenáno.“ E. G. Whiteová pak cituje očitě svědky této události: „Celá obloha nad vším územím Spojených států byla řada hodin v prudkém pohybu... Od dvou hodin v noci až do rozednění se na celé obloze, jež byla úplně jasná a bezmračná, odehrával skvělý úkaz, nepřetržitá hra oslnivé zářících světél“ (R. M. Devens: Velké události největšího století).

5. Příroda ukazuje na Stvořitele

Proč Pán Ježíš ve svých podobenstvích používal znázornění z přírody? Mat 13,34.35 (Mat 13,3—8.24—33.37—40)

Pán Ježíš konal zázraky, které zjevovaly Boží moc nad projevy přírody (Mat 8,23—27) a vyprávěl i podobenství, která se pevně opírají o určitý přírodní jev. Tak se příroda stávala nástrojem, sloužícím k poznání Boha (viz Luk 15,3—7; Luk 13,6—9; Mat 13,31.32). Kristus vedl své posluchače od přírodní říše k duchovnímu království a jeho podobenství jsou články v řetězu pravdy, spojující člověka s Bohem a zemi s nebem.

6. Obnovená příroda

Na co se tváří v tvář předpovězené budoucnosti soustřeďuje celá naše naděje? 2 Petr 3,10.13

Na Golgotě byla příroda svědkem krajně potupné události. V „den Hospodinův“ bude příroda svědkem soudu a s ním souvisejících převratných změn. Použitím výrazu „živly“ v 2 Petr 3,10 chce apoštol nepochybně naznačit, že vše na zemi „zpusťne“, tj. v dů-

sledku hříchu se projeví jako nicotné, pomíjivé a marné.

Jakou změnou projde sama příroda v důsledku Kristova druhého příchodu? 2 Petr 3,12.13; Zj 21,1

V Písmu je země nazvána „dědictvím svatých“ (Žid 11,14—16). Nebeský Pastýř tam vede své stádo k pramenům živých vod. Rozsáhlé nížiny tam vstupují k nádherným vrchům a Boží hory tam zvedají své majestátné vrcholy. V pokojných rovinách u tekoucích vod najde Boží lid po dlouhé pouti svůj domov.

5. úkol — 3. května 1986

POZNÁNÍ BOHA V JEŽÍŠI KRISTU

Základní verš: Jan 1,18

Poznat Ježíše Krista znamená poznat Boha. Naše odpověď Ježíši je odpovědí Bohu. Smyslem Ježíšova pozemského života nebylo přijímat pocty, ale zjevit Boha. Kristus, světlo světa, zahalil pronikavou slávu svého Božství a přišel mezi lidi žít jako člověk, abychom mohli poznat svého Tvůrce, a přece nemuseli vlivem jeho slávy zahynout. Kristus zjevoval povahu a vlastnosti neviditelného Boha. Řekl: „Kdo vidí mne, vidí Otce“ (Jan 14,9). V dnešním úkolu budeme poznávat Spasitele, abychom ve zjevení jeho života a charakteru lépe poznali Boha.

1. Kristus zjevuje Otce

Čím nám Kristus přiblížil nebeského Otce? Jan 14, 8,9; Žid 2,16—18

Otec je zjeven v Svnu — Ježíši Kristu. Když se Kristus, druhá božská Osoba, ponížil a pro naši spásu se stal jedním z nás (Fil 2,6.8), učil nás jmenovat Boha „naším Otcem“ (Mat 6,9) právě tak, jak ho sám nazýval svým „Otcem“ (Jan 17,1). V Kristu jsme nyní úžeji spojeni s Bohem, než kdybychom nikdy nepadli. V Kristu je pozemská rodina spojena s rodinou nebeskou. Oslavený Kristus je naším bratrem.

Proč můžeme Ježíšova slova z Jan 3,16 pokládat za souhrn, nebo „zlatý text“ celého Písma?

(Čti: EGW: Touha věků str. 13)

2. Kristus zjevuje Boží spasení

Čím jsme zachráněni? Řím 10.9.10.13

Apoštol Pavel nepokládal život Ježíše Krista jen za projev Božího zájmu o naše spasení, ale za přítomnost skutečného Boha, který může spasit hříšníky. Mvšlenka, že Bůh vesmíru je i naším zástupcem a ručitelem, ochotným a schopným vykoupit nás svojí smířčí obětí, je naneivůš povzbuzující. K Bohu se blížíme skrze Ježíše Krista, Prostředníka, jedinou cestou vedoucí k odpuštění hříchů.

Vzpomínáš na nějaký okamžik ve svém životě, kdy jsi volal k Bohu o záchranu, jako kdysi učedníci na rozbouřeném moři? Mat 8.25

Ještě nikdy nebylo takové volání marné... Jak často i my prožíváme podobnou zkušenost jako apoštolové. Kdvdž sílí bouře pokušení, oblohu křižíví hrozné blesky a kolem nás zuří vlny, zápasíme často s bouří sami a zapomínáme na toho, který nám může jedině pomoci. Příliš spoléháme na vlastní síly, až naše naděie slábne a nakonec se ocitáme tvářív v tvář zániku. Voláme-li k Ježíši o záchranu, nezůstane naše prosba nevyslyšena.

3. Kristus zjevuje Boží odpuštění

Jak upřesnil Ježíš Petrovi míru odpuštění? Mat 18, 21.22

Zatímco učitelé zákona omezovali míru odpuštění na tři přestupky, Petr pokládal za novinnost odpustit sedmkrát. Kristus však svým výrokem o sedmdesátkrát sedminásobném odpuštění nechtěl říci, že tento počet (490x) znamená Bohem stanovenou mez. Spíše chtěl naznačit, abychom byli v odpouštění neúnavní, stejně, jako je v tomto ohledu neúnavný Bůh.

Proč mohl Ježíš i v hodině smrti odpustit svým nepřátelům? Luk 23.33.34

Kristus nemyslel na vlastní utrpení, ale na hřích svých nepřátel a na jejich strašnou odplatu. Nesvolával zlořečení na vojáky, kteří s ním hrubě zacházeli. Nevoloal o pomstu nad kněžívmi a předníví muži, kteří jásalí nad splněním svého záměru. Kristus je litoval v jejich nevědomosti a vině. Posledním dechem vy-

slovil prosbu, aby jim bylo odpuštěno, „protože nevědí, co činí“.

Proč nemůže být zkušenost odpuštění hříchů žádným důvodem ke zlehčování hříchu a viny? 2 Tim 4,2; Tit 1,10—13

4. Kristus zjevuje Boží laskavost

K čemu mne vede Boží laskavost, projevená v Ježíšově životě? Tit 3,4 (Jan 2,1.2)

Kristovo jednání bylo výrazem Boží laskavosti. Kristova laskavost měla však určitý cíl. I dnešní Boží lid má projevovat laskavost s cílem zachraňovat. Ježíš nezačal svoji veřejnou službu žádným velkým činem před sanhedrinem v Jeruzalémě. Svoji laskavost projevil účastí na svatbě v malé galilejské vesnici, kde svým prvním zázrakem změnil vodu ve víno a zvětšil tak radost svatebčanů. Tím projevil soucit s lidmi a snahu pomáhat jim ke štěstí.

V čem se Ježíšova laskavost zcela lišila od postoje předních židovských představitelů? Mar 2,15—17; Mat 11,18.19 (Luk 7,34)

Ježíš viděl v každém člověku bytost hodnou pozvání do svého království. Chodil mezi lidmi, usiloval o jejich blaho a tím si získával jejich srdce. Vyhledával je na veřejných ulicích, v soukromých příbytcích, na loďkách, v synagóze, na břehu jezera i při svatebních příležitostech. Setkával se s nimi při jejich každodenních povinnostech a projevoval zájem o jejich běžné záležitosti.

5. Kristus zjevoval Boží lásku

V čem se projevil Boží soucit s námi lidmi? Řím 5,6—8

„Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky“ (1 Tim 1,15.16), abychom dostali milost. Kdybychom více uvažovali o závěrečných fázích Ježíšova pozemského utrpení, uvědomili bychom si, že s ním bylo nakládáno tak, jak zasluhujeme my, aby mohlo být s námi naloženo tak, jak zasluhuje on. Jeho jizvami jsme uzdraveni (Iz 53,5).

Jaký důsledek mělo v životě apoštola Pavla přesvědčení o Boží lásce k nám? 2 Kor 5,18.19 (Řím 5,8)

Když jednou anglický básník Alfred Lord Tennyson (1809—1892) navštívil jednu věřící křesťanku, zental se jí, co je nového. Věřící žena odověděla: „Pokud vím, nové je jen to, že Kristus zemřel za všechny lidi.“ „Správně“, odověděl Tennyson, „to je zvěst stará, dobrá, ale i nová.“ A skutečně, poselství o Kristu Golgotě a o kříži, to je skutečné evangelium, nejlepší Boží zvěst.

6. Kristus zjevuje Boží vítězství

Jak se projevuje Boží vítězství skrze Ježíše Krista v naší minulosti, přítomnosti i budoucnosti? 1 Kor 15. 57; 1 Jan 5.4.5

Pavel se v 15. kapitole 1. Korintským zmiňuje o smrti jako „posledním nepříteli, který bude zničen“ (v. 26) a nad kterým nakonec Boží lid zvítězí (v. 54.55). Dalším nepřítelem Boha a jeho lidu je původce hříchu (Mat 13.39; Skut 13.10) a jeho svody (Jak 4.4). Jako křesťané musíme zkoumat své svědomí, abychom si nebyli nehoršími nepřáteli nakonec my sami (2 Kor 13.5). Avšak vzdor všem problémům a těžkostem života včetně těch, které na Boží lid teprve přijdou, církev nakonec stejně zvítězí. Boží slovo je spolehlivé (1 Jan 5.4.5).

Proč Boží lid musí ještě snášet těžkosti a vytrvale zápasit? Mat 10.34.38; 16.24.25

Pro znovuzrozeného křesťana to nemá být překvapením. Jestliže lidé Krista za jeho dobrotu a čistotu nenáviděli, nebudou tohoto údělu ušetřeni ani jeho následovníci. Avšak každá „ztráta“ v zájmu království Božího má příslib „nalezení“ hodnoty neskonale vyvažující všechna utrpení.

6. úkol — 10. května 1986

POZNÁNÍ BOHA SKRZE DUCHA SVATÉHO

Základní verš: 1 Jan 3,24

Naše poznání Boha přímo závisí na tom, jestli žijeme životem víry v Boha pod vedením Ducha svatého. Pro

Jana znamenalo poznání Boha smluvní společenství s Bohem za přítomnosti Ducha svatého. Takovýto vztah nachází svůj výraz v duchovních a mravních kvalitách života.

Je tedy logické se domnívat, že docházíme-li k poznání Otce skrze Syna, druhou božskou Osobou, třetí božská Osoba — Duch svatý — nám poznání Boha podle Kristova zaslíbení ještě více prohloubí. Jeden z významných důvodů pro zkoumání pravdy o Bohu, zjevené skrze Ducha svatého, se nachází v Kristově pověření, abychom „šli, získávali učedníky a křtili je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého“ (Mat 28,19). Když pozorujeme působení Ducha svatého ve svém životě i v životě lidí okolo nás, uvědomujeme si, že nepřestáváme být předmětem Boží lásky a péče.

1. Boží dar lásky

Čím se naděje křesťanovy víry stává trvalou? Řím 5,5

Duch svatý byl největším ze všech darů, které Kristus od svého Otce vyprosil pro povznesení svého lidu. Měl přijít jako znovuzrozuující činitel, bez kterého by oběť Kristova neměla svůj spasitelný dosah. Moc zla po staletí rostla a je hrozné, jak lehce si satan lidstvo zotročil. S hříchem bojovat a nad ním zvítězit je možné jen působením třetí božské Osoby, která měla přijít v neomezené síle. Duch svatý utvrzuje dílo, které vykonal Vykupitel světa.

Které předpoklady vedly k vylití Ducha svatého v prvokřesťanské církvi? Sk 1,14; 2,38 (Sk 2,1—4)

Povšimněme si kroků učedníků, které vedly k letnicím:

1. Učedníci se při čekání na splnění zaslíbení pokorili a v pravé kajícnosti vyznali svoji nevěru.

2. Když uvažovali o Kristově čistém, svatém životě, uvědomovali si, že pro ně nebude žádná námaha příliš těžká a žádná oběť příliš velká, jen když budou moci za svého života podat svědectví o kráse Kristovy povahy.

3 S opravdovou vážností se modlili, aby jim byla dána schopnost jednat s lidmi a při styku s nimi vydávat

takové svědectví, které přivede hříšníky ke Kristu.

4. Zapomněli na všechny rozpory, na touhu vládnout a semkli se v křesťanském společenství.

5. Dny přípravy byly dny hlubokého zkoumání srdce. Učedníci si uvědomovali svůj duchovní nedostatek a prosili Pána o svaté pomazání, které by je uschopnilo pracovat na záchraně hynoucích.

6. Neprosili o požehnání jen pro sebe. Spočívalo na nich břemeno záchrany lidí.

7. Podle Spasitelových slov prosili o dar Ducha svatého a v nebi je Kristus podporoval svou přímluvou. Prosil o dar Ducha, aby ho mohl dát svému lidu.

2. Bůh — náš Utěšitel

Proč platí zaslíbení o daru Ducha zvlášť pro církev?
Jan 14,16.17

Duch svatý je takovým „tichým, jemným hlasem“ (1 Král 19,12), který nám říká: „To je ta cesta, jděte po ní...“ (Iz 30,21) Většinou nemusíme vůbec slyšet nějaký hlas, ale Spasitelovo zaslíbení přítomnosti Ducha svatého nás o tom ujišťuje a vědomí, že je stále při nás, nás povzbuzuje.

Jaký význam má slovo Utěšitel v souvislosti s darem Ducha svatého? Jan 14,26

Řecký výraz *parakletos* označuje každého, kdo je povolán být oporou nebo zastáncem. Totéž řecké slovo, které je v 1 Jan 2,1 přeloženo výrazem „obhájce“ a vztahuje se na Krista, je zde použito ve vztahu k Duchu svatému. Bůh určil Ducha svatého stejně jako Ježíše Krista za našeho „utěšitele“ a „obhájce“. Bůh ve své lásce nechtěl dílo spasení dokončit sám. Z jeho vůle slouží při oltáři Prostředník, který přijal naši lidskou přirozenost. Tento náš Obhájce nás představuje svému Otci jako syny a dcery Boží. Duch svatý nám slouží na zemi tím, že nás přesvědčuje o hříchu (Jan 16,8). Jestliže svého hříchu litujeme, přebývá Duch svatý v nás a pomáhá nám vítězit nad hříchem (Řím 8,1—4).

3. Bůh — náš Pomocník

Jak se projevuje „přimlouvání“ Ducha svatého? Řím 8,26

Ze souvislosti s těmito Pavlovými slovy poznáváme, že jak příroda, tak i my lidé působením hříchu trpíme a vzdycháme. Smíme však mít naději, protože sám Duch svatý se za nás mocně přimlouvá nevyslovitelným lkáním. Tento důvěrný a laskavý zájem Ducha svatého nás vede k tomu, abychom si uvědomovali, že je právě tak osobou, jako sám Bůh. Kdyby Duch svatý nebyl Osobou, nemohl by svědčit duchu našemu, že jsme děti Boží. Kdyby nebyl božskou Osobou, nemohl by znát tajemství Boží mysli.

Jaký význam vidíš ve slově „pomoc“ v Řím 8.26?

Nesmíme zapomínat, že pomoc Ducha svatého nespocívá nutně v tom, aby nás zbavil všech možných těžkostí a nedostatků, ale spíše v tom, aby nám dal sílu snášet a přemáhat je (2 Kor 12,8—10). Duch svatý je účinný pomocník při obnově Božího obrazu v člověku.

4. Boží dary skrze Ducha svatého

Proč dává Bůh svým dětem duchovní dary? 1 Kor 12,1.7

Ze souvislosti této kapitoly jasně vyplývá, že jako údy těla Kristova máme rozmanitostí hřiven a přijatých schopností sloužit záměrům Božího království.

Jak znázornil a zdůvodnil Pavel i sám Ježíš, že Pán Bůh rozdělil různě duchovní dary? 1 Kor 12,4—11; Mat 25,14—30

Zvláštní dary Ducha svatého nejsou jedinými hřivnami, zobrazenými v podobenství o desíti hřivnách. Jde o všechny dary a schopnosti, ať už vrozené nebo získané, hmotné nebo duchovní. Všech je třeba použít v Kristově službě.

5. Rozmanitost duchovních darů

Jakou pravdu chtěl objasnit apoštol Pavel věřícím křesťanům v několika svých dopisech? 1 Kor 12,1.4 (Řím 12,6—8; Ef 4,7.11)

V Řím 12 má apoštol na zřeteli užitečnost. V Ef 4 je pořadí darů spíše podle důležitosti. V 1 Kor

12,4—11 měl na zřeteli komunikační aspekt, zatímco na konci této kapitoly řadí darv onět podle jejich důležitosti. Duchovní darv jsou zaslíbeny každému věřícímu podle potřeb díla Božího. Zaslíbení platí a je spolehlivé právě tak dnes, jako v době apoštolů.

6. Odporování Duchu svatému

Jakou významnou úlohu v nás plní Duch svatý? Ef 4,30

V tomto textu se jasně počítá s osobou Ducha svatého, protože jen osobnost je možno zarmoutit, urazit nebo ranit. I zde je zdůrazňováno dílo Ducha svatého, které nás uschopňuje poznávat Boha. Je to práce Ducha svatého, který nás zapečetí a uschopňuje pro synovství Boží a nakonec nás provede těžkým obdobím před druhým příchodem Kristovým ke konečnému vítězství.

Jak mohou lidé zarmoutit Ducha svatého? Mat 12,31

Jestliže lidé zahynou, nebude to z Božího rozhodnutí. On jim nezastřel oči neproniknutelnou tmou. Člověk nejprve odporuje vlivu Ducha Božího, pak je to pro něj stále lehčí a lehčí, až nakonec semeno nevěry a vzpoury přinese nežádoucí úrodu.

Hřích proti Duchu svatému nemusí nikdo pokládat za něco tajemného a neurčitého. Jde totiž o hřích vytrvalého odmítání výzvy ku pokání a obrácení.

7. úkol — 17. května 1986

POZNÁNÍ BOHA SKRZE BOŽÍ ZÁKON

Základní verš: Ž 19,8—10

Nechápat Boží zákon znamená nechápat ani samotného Boha. Proto je dnes mezi nevěřícími mnoho falešných představ o Bohu. Abychom mohli Boha lépe poznat, umožňuje nám to on sám prostřednictvím přírodních, občanských, zdravotních i obřadních zákonů.

Boží mravní zákon je výrazem Boží podstaty, je projevem Boží lásky a základem Boží vlády na nebi i na zemi. Je to kodex zásad, vyjadřujících milosrdenství, dobrotu a lásku. Zjevuje charakter Boží a jasně stanoví povinnost věřícího člověka.

V Žalnu 19,8—10 David mluví o Boží slávě, zjevené v Božím zákonu. Použitím poetické struktury, známé jako hebrejský paralelismus, používá žalmista k označení Božího „zákona“ několik jiných jmen, jako „svědectví“, „ustanovení“, „příkázání“ a „právo“. Když David popisuje zákon jako „dokonalý“, „jistý“, „správný“, „čistý“ a „spolehlivý“, současně charakterizuje Boží podstatu. V dnešním úkolu budeme studovat výroky Písma, které se týkají vlastností Božího charakteru vyjádřených v jeho mravním zákonu — Desateru.

1. Boží zákon je spravedlivý

Jakou úlohu připisuje apoštol Pavel mravnímu zákonu? Řím 3,20b

Někteří evangelisté znázorňují smysl a účel zákona pomocí zrcadla. Zrcadlo má ukázat skvrnu na tváři, nebo na oděvu. Všem je zřejmé, že úkolem zrcadla je na skvrnu ukázat, ale ne ji odstranit. Tak je tomu i se zákonem — odhaluje hřích. Zbavit nás hříchu může jedině Kristus.

Jak se může člověk zbavit hříchů, pro které ho zákon odsuzuje? Řím 8,1—4

Skutečnost, že Boží zákon zjevuje hřích a odsuzuje hříšníka, není důvodem zlehčovat zákon, nebo jím pohrdat jako nějakou sbírkou negativních příkazů. Boží zákon plní důležité poslání v plánu spasení tím, že hříšníkovi ukazuje jeho nedostatky a potřeby. Léčbu předchází poznání nemoci. Jediným lékařem hříšníků je však Ježíš Kristus.

Zákon však poukazuje nejen na negace člověka, ale i na spravedlnost Boží a naše ospravedlnění v Kristu. Zákon, chápaný pozitivně, nám zjevuje nejen jasný obraz Boží podstaty, ale i toho, čím se z milosti Boží smíme stát.

2. Boží zákon je věčný

Jak žalmisté vyjadřují věčnou platnost Boží vůle? Ž 119,89—91; 145,13

Platnost Desatera nezačala až jeho oznámením na Sinaji; tam ho lidé jen poprvé dostali v psané podobě. E. G. Whiteová poznamenává: „Boží zákon existoval už

před stvořením člověka, jinak by Adam nemohl zhřešit. Po Adamově pádu nebyly zásady tohoto zákona pozmeněny, ale jednou provzdy sestaveny a formulovány tak, aby odpovídaly potřebám člověka v jeho hříšném stavu.“ I andělé podléhali Božímu zákonu. Lucifer padl, protože přestoupil zásady Božího pořádku. Po stvoření Adama a Evy Bůh tyto první lidi se svým zákonem seznámil.

Ze svědectví Písma víme, že Boží zákony jsou právě tak věčné, jako Bůh sám. Jsou výrazem Boží podstaty.

Proč je pro Pavla Boží vůle bezpodmínečně platná?
Et 3,9—11; Mat 24,35

Lidské zákony jsou výsledkem vývoje lidského poznání. Proto je třeba je stále zdokonalovat. Povaha Božích zákonů, které nepotřebují změny, svědčí o Boží nekonečné moudrosti a lásce.

3. Boží zákon je dobrý

Proč mnozí lidé Boží zákon odmítají? Řím 7,12—14

Zázrak Kristova narození odporoval zákonům života. Jeho smrt a vzkříšení odporovaly zákonům smrti. Avšak jeho život odpovídal mravnímu zákonu Božímu, který sám vyhlásil na Sinaji. Svým životem Ježíš osvědčil Boží dobrotu, vyjádřenou v jeho zákoně. Potvrdil tak platnost požadavků zákona; dokázal, že člověk jej může zachovat a poslušností získat vznešenou povahu. Všichni, kteří jsou poslušni Božího zákona jako Ježíš, podobně prohlašují, že zákon je „svatý, spravedlivý a dobrý“ (Řím 7,12).

Jakým způsobem naplnil Kristus mesiášské proroctví z Iz 42,21? Mat 5,17.18 (Mat 5,21—48)

Ve svém kázání na hoře zvelebil Kristus zákon tím, že jeho zásady aplikoval na pohnutky srdce právě tak, jako na vnější skutky.

Kristus rozšířil tehdejší zúžený pohled na Boží přikázání a kladl důraz na ducha zákona. Několikrát zdůraznil, aby jeho následovníci žili svobodným a radostným životem a z lásky poslouchali zjevenou Boží vůli.

Jaké zkušenosti s Božím zákonem měl pisatel 119. žalmu? Z 119,24.39.68—72

Bůh má na zřeteli naše blaho. Dal nám svůj zákon, aby nám byl k užitku.

4. Boží zákon je neměnný

Jaký je Bůh ve své podstatě a jaká je tedy i jeho vůle? Mal 3,6a; Ž 119,89

Lidé a jejich smýšlení se mění. Proměnlivé jsou i podmínky, ve kterých žijí, a proto se mění i jejich zákony. V tom je pravděpodobně také důvod, proč se člověk pokoušel a stále pokouší změnit to, co se podle vůle Boží měnit nemá (Dan 7,25).

V Danielově proroctví je vyličeána moc „malého rohu“. K jaké změně v Božím zákonu se tato moc odhodlala? Dan 7,20—25

Mnozí vykladači Písma ztotožňují moc „malého rohu“ s církevní vrchností, která z Božího zákona odstranila druhé přikázání jako zbytečné a přikaz o svění soboty změnila na přikázání o zachování neděle. Tato změna ve čtvrtém přikázání Desatera přesně naplňuje proroctví.

Co o platnosti Božího zákona řekl Kristus? Mat 5,17—19; Luk 23,56—24,1

Kristus svojí poslušností potvrdil neměnnost zákona. Ukázal, že v moci Boží milosti ho mohou zachovávat všichni Adamovi potomci. V kázání na hoře prohlásil, že ani jediné písmenko ze zákona nepomine, dokud se nenaplní vše, co se týká lidského rodu a souvisí s plánem vykopení. Kristus neučil, že bude zákon někdy zrušen. Nikdo se proto nemohl domnívat, že jeho posláním bylo zrušit zákon. Dokud nepomine nebe a země, budou platit svaté zásady Božího zákona.

5. Boží zákon a milost

Jak máme chápat podle slov apoštola Pavla vzájemný vztah zákona a milosti? Řím 3,31; 5,20.21; Gal 5,6

Zákonem rozumíme především směrnice nebo pravidla, určující jednání lidí, zatímco milost chápeme jako dar nebo nezaslouženou přízeň. Zákon nám poukazuje na hříchy a poučuje nás o potřebě spravedlnosti. Boží milost v daru Ježíše Krista nás činí spravedlivými. Věřící člověk přijímá tento dar vírou (Ef 2,8.9; Řím 5,2).

Jaké nebezpečí nám hrozí z nesprávného pochopení vztahu zákona a milosti?

„Jsou dva omyly, před kterými se musejí dítky Boží ... zvláště chránit. Prvním omylem... je víra člověka ve vlastní síly a ve vlastní skutky; víra, že jimi se člověk může uvést do souladu s Bohem. Kdo se pokouší dodržovat zákon a stát se svatým vlastními skutky, pokouší se o nemožné. Všechno, co člověk koná bez Krista, je poskvrněno sobectvím a hříchem. Jen víra v milost Kristovu nás může posvětit.

Druhý neméně nebezpečný omyl je víra, že Kristus osvobodil člověka od zachování zákona Božího, že jen vírou se stáváme účastníky milosti Kristovy a že naše skutky nemají s naším vykoupením nic společného.

„Všimněme si však, že poslušností se nerozumí pouhé formální plnění příkazů, nýbrž služba lásky.“ (EGW: Cesta ke Kristu str. 42)

6. Boží zákon zjevuje lásku

Co znamená biblický výrok, že v nové smlouvě nám bude zákon napsán do srdce a do mysli? Žid 10,16.17; 1 Jan 2,5

Pisatel listu Židům se zde odvolává na proroka Jeremiáše (Jer 31,33) a obrazně používá výrazů „srdce“ a „mysl“ jako sídlo pocitů a rozumu. Připomíná nám, že Boží zákon je podstatnou částí našeho smluvního vztahu s Bohem. Z tohoto verše, stejně jako i ze Židům 8,10 vyplývá, že sám Bůh nám ze své iniciativy dává své zákony jako pomocníka, ne nepřítele.

Pán Bůh na hoře Sinaji napsal své přikázání na kamenné desky (5 Moj 4,13) ale už tehdy si přál, aby tyto zákony byly napsány i do lidského srdce a mysli. Izraelité se však spokojili jen s formálním zachováním těchto ustanovení. Bůh nechtěl, aby se jeho lid takto díval na jeho zákon a nabídl mu zkušenost nového srdce. V Nové smlouvě jde o změnu srdce a mysli. Lidé v těchto nových podmínkách budou konat dobro ne z vlastní síly, ale proto, že Kristus sídlí v jejich srdci a žije v jejich životě. Jsou znovuzrozeni z Ducha a přinášejí ovoce Ducha (Gal 5,22.23). Tuto změnu může uskutečnit jen Božská moc. Jen Bůh může dát svůj zá-

kon do srdcí svých následovníků, i když je pravda, že se tak nemůže stát bez lidského souhlasu a ochoty (Zj 22,17).

8. úkol — 24. května 1986

POZNÁNÍ BOHA SKRZE SVATYNI

Základní verš: Ž 68,36

Svatyně byla náboženským střediskem izraelského lidu. Tam zjevoval Bůh svou přítomnost; v určitém smyslu „bydlel“ mezi svým lidem. Proto je izraelská svatyně prostředkem k lepšímu poznání Boha.

Boží svatyně — jeho příbytek — je všude tam, kde jsou jeho děti. Abel přinesl Bohu oběť dříve, než existoval nějaký svatostánek, nebo chrám. A Bůh byl tehdy právě tak přítomen, jako později, když Mojžíš vedl stavbu prvního viditelného svatostánku.

Žalmista Azaf v modlitbě vyznává: „Bože, tvá cesta je svatá...“ (Ž 77,14) A David uvádí: „Bůh ze tvých svatyní vzbuzuje bázeň. On dává moc a udatnost lidu“ (Ž 68,36). Tehdy se Boží sláva dala nejlépe vnímat na místě, určeném k bohoslužbě a dodnes ji můžeme lépe chápat v souvislosti se zásadami tam představenými.

1. Bůh bydlí mezi svým lidem

Proč Pán Bůh přikázal svému lidu postavit svatostánek? 2 Moj 25,8; (Ez 37,26—28)

Náš starostlivý Bůh vždy dbá na to, aby mu jeho lid lépe rozuměl. I starozákonní svatyně a později chrám byly určeny k tomu, aby zprostředkovaly poznání o Bohu. Je to důkaz toho, že Bůh nechtěl být oddělen od lidí. Chce bydlet mezi námi i v nás.

V jakém smyslu se my sami stáváme Božím chrámem? 1 Kor 3, 16,17; 6,19,20

2. Beránek Boží

Jak můžeme získat odpuštění hříchů a být vykoupeni? Jan 1,29; 1 Petr 1,1—8,19

Jan Křtitel má na zřeteli výrok proroka Izaiáše: „Jako beránek vedený na porážku...“ (Iz 53,7). Berá-

nek použitý v obětní službě představoval Boží oběť za nás v jeho Synu. Oběť, přinesená do svatyně, musela být „bez poskvrn“. Petr viděl v tomto předobrazu Krista, jehož bezhříšný život a čistotu symbolizoval „beránek bez vady a bez poskvorny“ (1 Petr 1,19).

Které stránky Kristovy povahy zobrazoval symbol beránka? Iz 53,7 (Fil 2,5—8)

3. Zařízení svatyně

Na které podstatné části starozákonní bohoslužby nás upozorňuje pisatele listu Židům? Žid 9,1—5

V těchto verších nacházíme stručný popis svatostánku na poušti. Chybí zmínka o oltáři zápalů v první části svatyně (2 Moj 31,9), zato se mluví o „kadidlovém oltáři“ ve svatyni svatých. Tento kadidlový oltář stál bezprostředně před oponou do svatyně svatých a služba při něm se týkala přímo Boží přítomnosti v tomto třetím oddělení svatostánku. Pro pisatele bylo zřejmě poslání oltáře důležitější než jeho přesné umístění. Kadidlo, obětované denně na tomto oltáři, směřovalo ke slitovnici ve svatyni svatých.

Co symbolizovaly významnější předměty svatyně?

1. Stůl na posvátné chleby. 2 Moj 25,23—31; Jan 6,33—35.57.63

Posvátný chléb znázorňoval bezvýhradnou závislost člověka po stránce tělesné i duchovní výživy jedině na Bohu a to skrze toho, který „věčně žije a před Bohem se za nás přimlouvá“.

2. Zlatý svícen. 2 Moj 25,31—37; Jan 1,4.9; 3,21

Když se Bůh svému lidu zjevoval, světlo bylo symbolem jeho přítomnosti. Kristus byl tím duchovním světlem, které v chrámové službě i v proroctví symbolicky czařovalo Izrael.

3. Kadidlový oltář. 2 Moj 30,1—10; Zj 8,3.4

Kadidlo představovalo Kristovy zásluhy. Zobrazuje jeho přimluvnou službu, jeho dokonalou spravedlnost skrze víru připočtenou jeho lidu, která jedině může Bohu zpříjemnit bohoslužbu hříšných lidí.

4. Truhla smlouvy. 2 Moj 25,10—22; 5 Moj 10,1—5; Zj 11,18.19

Boží zákon, uložený v truhle smlouvy, byl velkým

pravidlem spravedlnosti a soudu. Tento zákon vynášel rozsudek smrti nad hříšníkem; avšak nad zákonem bylo víko, nad kterým se zjevovala Boží přítomnost a z kterého směl kající hříšník na základě smíření přijmout odpuštění. V Kristově díle pro naše vykoupení, symbolizovaném službou ve svatyni, se tedy „setkají milosrdenství a věrnost, spravedlnost s pokojem si dají políbení“ (Ž 85,11).

4. Náš slavný Velekněz

Čím se vyznačuje náš nebeský Velekněz? Žid 4,14.15

I když Kristova krev měla kajícího hříšníka vysvobodit z odsouzení zákona, neměla hřích zahladit. Ten měl zůstat v záznamu svatyně až do konečného smíření. Podobně i předobrazná krev oběti za hřích odstraňovala hřích z kajícího člověka, avšak hřích zůstal ve svatyni až do Dne smíření.

Ve velký den konečného účtování mají být mrtví „souzeni podle svých činů, zapsaných v těch knihách“ (Zj 20,12). Pak budou hříchy všech upřímně kajících na základě smírčí krve Kristovy z nebeských knih vymazány.

Jaký význam měla pro službu v pozemském chrámu Ježíšova slova na kříži „Dokonáno je“ a jeho smrt? Jan 19,30; Mat 27,50.51

Ve smrti Božího Syna se symbol setkává se skutečností. Cesta do svatyně svatých je otevřená. Hříšné, kající lidstvo už nemusí čekat na příchod velekněze. Od této chvíle měl Spasitel sloužit v nebesích jako kněz a obhájce. Všechny oběti za hřích už ztratily význam. Syn Boží přišel podle svého slova: „Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, jak je o mně v tvé knize psáno“ (Žid 10,7). „Dal svou vlastní krev, a tak nám získal věčné vykoupení“ (Žid 9,12).

Proč je dostačující Kristova jednorázová oběť na rozdíl od množství obětí ve starozákonní pozemské svatyni? Žid 9,24—28

Kristova oběť ve prospěch člověka byla úplná a dokonalejší. Podmínka smíření byla splněna. Dílo, pro které Kristus přišel na tento svět, bylo dokončeno.

5. Očišťování svatyně

Jak chápeme předpověděné očišťování svatyně? Dan 8,14; (Žid 9,22—24)

Hebrejský výraz *nicdak* z Dan 8,14 je možné přeložit výrazy „ospravedlnit“, „obhájit“, „očistit“, „uvést na pravou míru“ nebo „pomoci k vítězství“. Protože se tento výraz vyskytuje v Písmu jen jednou, je jeho význam předmětem různých výkladů. Jeho použití může být náznakem, že jde o zvláštní význam tohoto výrazu. Kořen tohoto slova *sadak* se sice liší od slova, které Mojžíš ve 3 Moj 16,19.30 použil pro očišťování (*taher*) pozemské svatyně. Přece se však tato dvě slova *sadak* a *taher* vyskytnou spolu ve spisech jiných starozákonních proroků (Job 17,9; Ž 19,10; Kaz 9,2). To vede mnohé vykladače k tomu, že těmto dvěma hebrejským výrazům dávají prakticky stejný význam. Proto nevidíme žádný vážný rozpor v tom, jestliže překladatelé tlumočí tento výraz z Dan 8,14 v tom smyslu, že svatyně bude „očištěna“, nebo „obnovena“.

Jak vysvětluje slova z Dan 8,14 E. G. Whiteová?

„Jako byly kdysi hříchy lidu vírou vloženy na oběť za hřích a pak obrazně její krví přeneseny do pozemské svatyně, tak jsou, podle Nového zákona, hříchy kajících vírou vloženy na Krista a ve skutečnosti přeneseny do nebeské svatyně. A jak bylo v obrazné službě očištění pozemské svatyně vykonáno odstraněním hříchů, které ji znečišťovaly, tak musí dojít k očištění nebeské svatyně odstraněním, nebo vymazáním hříchů, které jsou tam zaznamenány. Než se tak však může stát, musí být prozkoumány knihy záznamů, aby se rozhodlo, kdo může mít pro lítost nad hříchy a skrze víru v Krista účast na dobrodiní Kristova smíření. Očištění svatyně proto zahrnuje dílo vyšetřování — dílo soudu. Toto dílo musí být vykonáno dříve, než přijde Kristus vykoupit svůj lid, protože až přijde, jeho odplata přijde s ním.“ (EGW: Vítězství lásky Boží str. 302).

6. Podobenství na předadventní dobu

Co představuje Ježíšovo očištění chrámu? Mat 21, 12.13; (Jan 2,12—17)

Vyčištěním chrámu od světských kupců a prodavačů zvěstoval Ježíš své poslání očišťovat srdce od poskvrn hříchu — od zemských žádostí, sobeckých choutek a zlých návyků, které ničí duši.

Jakou radu dává apoštol Pavel, vzhledem k předobrazným věcem, věřícím na konci věků? 1 Kor 10,11

Z nadhledu novozákonních výroků poznáváme, že pozemský svatostánek při vši své závažnosti i závaznosti měl pro svou dočasnost jen symbolický význam. Byl předobrazem s naučným posláním a zvěstným zaměřením. Po staletí připomínal spasitelný Boží plán, zjevený v Kristu nejen pravého Beránka Božího, ale i pravého Velekněze. Tento plán má své vyvrcholení v druhém adventu.

Učení o svatyni bychom měli jako adventisté věnovat mimořádnou pozornost. Jak v minulosti, tak i v přítomnosti totiž vystávají jednotlivci, kteří z často malicherných příčin toto učení problematizují a znevažují. Má to mnohdy neblahé důsledky nejen pro jejich vlastní víru, ale i pro duchovní život spoluvěřících.

9. úkol — 31. května 1986

POZNÁNÍ BOHA V RODINĚ

Základní verš: Ef 5,31.32

Bůh ustanovil první rodinu a první domov v ráji k tomu účelu, aby obojí sloužilo za vzor potomkům Adama a Evy. Proto je křesťanská rodina dalším oknem, umožňujícím nám lepší poznání Boha. Jestliže manželství symbolizuje vztah Boha k jeho lidu a Krista k jeho církvi, měli bychom o tomto vztahu mít vznesenější představu.

Bůh chce, aby naše rodiny byly předobraz nebeské rodiny. Rodiče a děti by měli na to každodenně pamatovat a chovat se k sobě jako členové Boží rodiny. Pak bude jejich život světu příkladem toho, čím se mohou

stát rodiny milující Boha a zachovávající jeho přikázání. Kristus bude oslaven, jeho pokoj, milost a láska budou příjemnou vůní rodinného prostředí.

1. Ženy

Co znamená Pavlův výraz „v poddanosti Kristu?“
Ef 5,21.22

Dříve než Pavel ženám radil, aby byly podřízeny svým mužům, napomenul všechny, aby byli „vespolek poddáni“, „podřizujte se jedni druhým“ (v. 21).

Hodnota posvěcených vztahů v rámci rodiny vyplývá z uznání skutečnosti, že rozdíly a podřízenost v žádném případě neznamenají méněcennost. Podřízenost, ukládaná ženě, není otrocká poslušnost, ale dobrovolná podřízenost, která je možná jen mezi rovnými. Tím je respektováno Stvořitelovo ustanovení muže za hlavu (1 Moj 3,16). Každé společenství musí mít určitou hlavu z důvodů organizačních a existenčních. Naše emancipovaná doba sice podporuje rovnost mužů a žen, ale mužem, který nespravuje svoji rodinu v lásce, pohrdají nejen muži, ale i ženy. Tento princip podřízenosti je trvalý, ale jeho specifický význam se může během doby a podle místních zvyklostí a společenského vědomí měnit.

Jak shrnul Ježíš podstatu manželství? Mat 19,5.6

Vzájemný souhlas k manželství zavazuje dva lidi ke vzájemnému porozumění a k jednotě cílů, hodnot, zvyklostí, zálib i odlišností. O ženině osobnosti E. G. Whiteová napsala: „Její individualita se nemá ztrácet v osobnosti muže, protože i ona je Kristovým vykoupeným vlastnictvím. Je omylem představovat si, že ve slepé oddanosti má ve všem přesně splňovat přání svého muže, i když ví, že taková poslušnost by poškodila její tělo i ducha, vykoupené ze satanova otroctví.“

2. Muži

Co radí Pavel mužům? V čem má být jejich chování symbolem Kristova vztahu k církvi? Ef 5,25.28.32.33

Muž je hlavou domácnosti. Svoji rozvážností, opravdovostí a upřímnou láskou spojuje členy rodiny v jeden

celek. Žel, že si v mnohých rodinách muži a otcové tuto svoji zodpovědnost neuvědomují.

Musíme mít Božího Ducha, jinak v domácnosti nebude soulad. Jestliže je žena naplněna Duchem Kristovým bude dávat pozor na svá slova, bude se ovládat, ochotně plnit své povinnosti, při tom však nebude mít pocit zotročení, ale rovnoprávného partnerství se svým mužem. Jestliže je muž služebníkem Božím, nebude nad svou ženou vládnout, nebude jednat svévolně a pannačně. O láskyplné ovzduší domova je třeba dbát s krajní starostlivostí, protože domov, ve kterém bydlí Duch Páně, je symbolem nebe.

3. Nevěřící partner

Jak je možné nevěřícího, nebo pochybujícího partnera nejlépe přivést na Boží cestu? 1 Petr 3,1,2

Nezřídka se stává, že žena uvěří v Ježíše Krista, zatímco její manžel zůstává nevěřící a nejednou se zjevně proti víře postaví. Navzdory tomu by křesťanská žena neměla hledat východisko v odloučení od svého manžela, dokud on s ní chce žít. Měla by s ním nadále žít, podřizovat se mu jako žena, doufat a modlit se, aby její zbožný život časem získal muže pro Pána.

Věřící žena může být někdy v pokušení přesvědčovat svého muže logickými důkazy. Všeobecně řečeno — není to ten nejlepší způsob získávání nevěřícího muže. Hašteřivý, hádavý a útočný duch je cizí duchu i metodám Kristovým.

Jakou radu dává Pavel věřícím partnerům? 1 Kor 7,12—17

Křesťanství je náboženství pokoje; snaží se předejít, nebo vzhnout se hádkám a neshodám (Jan 14,27, Řím 14,19; 2 Kor 13,11; Fil 4,7). Jestliže však v zákoném manželství dochází mezi křesťanským a nekřesťanským partnerem k trvalému nepokoji a nevěřící partner trvá na rozluce, pak zbývá možnost klidného rozchodu.

Důvodem, proč věřící strana v manželství nemá opouštět nevěřícího partnera, je stálá možnost přivést dobrým příkladem a vlivem nevěřícího druhu ke Kristu jako k jeho Spasiteli. Obrácení nevěřícího muže může

být velkým požehnáním pro rodinu jako celek a pro nevěřícího zvlášť. Tento cíl je tak důležitý, že by měl být křesťan v zájmu takovéto změny krajně trpělivý a shovívavý. Ani na chvíli by neměl přestat žít pravým křesťanským životem bez ohledu na možné důvody, které by ho opravňovaly chovat se jinak.

Která zásadní rada apoštola Pavla by se měla před manželstvím důkladně zvážit? 2 Kor 6,14—16

4. Doživotní svazek

Čím objasnil Ježíš, že manželství je v podstatě nerozlučné? Mar 10,9—12; (1 Kor 7,10)

Těmito slovy Ježíš zavrhl tehdy běžnou praxi, umožňující mužům propustit ženu i pro malicherné věci. Ženy tuto možnost neměly. Bůh od začátku ustanovil manželství jako celoživotní společenství. Slova „dokud nás smrt nerozdělí“ v manželském slibu jsou výrazem biblického principu a nevyplácí se je zlehčovat. Dnes, kdy jsou takové sliby zlehčovány a mnozí lidé vstupují do tzv. „manželství na zkoušku“, je velmi potřebný návrat k základním biblickým zásadám.

Manželství má být svazkem denně se umocňující lásky, která zrcadlí Boží lásku k jeho pozemským dětem (Ef 5,25; 1 Jan 4,7.11.12). Když se manželství vyznačuje Boží láskou, stává se nejvhodnějším symbolem spojení věřícího s Bohem a vede nás k lepšímu pochopení a ocenění Boží lásky. Bůh nás svojí smlouvou připoutal k sobě poutem, které můžeme přetrhnout jen my — On je nikdy nezruší. Boží věrnost slibu lásky je v Písmu přiblížena různými obrazy.

5. Rozvod

Za jakých okolností může být rozvod krajním řešením manželské krize? Mat 5,31.32; 19,6—9

Ježíš Kristus objasnil, že mimo případ manželské nevěry by nemělo docházet k rozvodu. Hřích znetvořil manželský vztah a Ježíš mu přišel vrátit původní, Bohem určenou čistotu a krásu. Společenství muže a ženy ustanovil Bůh jako ideální prostředí pro vzrůst křesťanského charakteru. Většina těžkostí při vzájemném při-

způsobování se v manželském soužití vyžaduje sebezapření a občas i oběti.

Jakou zásadu zastával apoštol Pavel vůči ovdovělým křesťanům? 1 Kor 7,39

Smrt křesťanského partnera osvobozuje pozůstalého manžela nebo manželku a dává možnost buď zůstat vdovcem a vdovou, nebo se znovu oženit či vdát. Apoštol dodává výraz „v Pánu“ s nadějí, že Kristu odevzdaný člověk se při volbě nového partnera dá vést křesťanským stanoviskem.

6. Děti

Čím se vyznačuje vzájemný vztah ve věřících rodinách? Ef 6,1—4; (Řím 12,10)

Proč jsou tato napomenutí adresována rodičům i dětem? To proto, že rodiče i děti, vychovatelé i svěřenci jsou před Bohem na stejné úrovni. Zatímco ve všech jiných oblastech má rozdíl mezi dospělým a dítětem velký význam, v Kristově církvi je toto rozlišování odstraněno. Jednotu církve tvoří rodiče i děti. Jedni i druhí mají před Bohem zodpovědnost. V tomto smyslu jsou děti nejen vzácným dědictvím, ale skrze ně se můžeme mnohému naučit o správném vztahu k Bohu. (Mat 18,3.4; Mar 10,13.14).

10. úkol — 7. června 1986

POZNÁNÍ BOHA A ZDRAVOTNÍ ZÁKONY

Základní verš: 3 Jan 2

Zdraví neznamena jen zdravou tělesnou a duševní kondici, tj. stav, kdy člověk netrpí, ale kdy se tělesně, duševně, společensky i duchovně cítí dobře. Pro naši hříšnost (Řím 3,23) nemá nikdo z nás dokonalé zdraví; avšak náš běh o „nebeskou cenu, jíž je Boží povolání v Kristu Ježíši“ (Fil 3,14) vyžaduje, abychom pochopili, že obnovení k Božímu obrazu zahrnuje ozdravení těla, duše i ducha.

Budeme uvažovat o čtyřech oblastech, tj. tělesné, duševní, společenské a duchovní. Tam všude platí základní nezměnitelné zásady nebo zákony. Základem je zá-

kon příčiny a následku. Dále je to zákon aktivity a růstu, zákon odpočinku a obnovy, zákon rovnováhy a pravidelnosti, zákon čistoty a hygieny, zákon sebeovládání, zákon vzájemné závislosti a zákon pozitivních ideálů.

I když se v dnešním úkolu nemůžeme zabývat každým z těch zákonů, dotkneme se alespoň těch, které jsou pro život věřících zvláště důležité. Vynasnažíme se pochopit jejich význam pro lepší poznání Tvůrce našeho těla a ducha.

1. Poslušností ke zdraví

Proč je tak důležité učit se bázni Boží a usilovat o pravou moudrost? Přísl 3,1—8

Tělesné a duševní zdraví spolu úzce souvisí (Přísl 17,22). Křesťané mohou na základě zkušeností říci, že není účinnějšího léku na předrážděné a vyčerpané nervy než poznání, že Bůh je naším aktivním společníkem ve všem, co děláme v zájmu našeho přítomného blaha i konečného vítězství.

Uvažuj o následujících myšlenkách a snaž se je uvést do své životní zkušenosti:

1. Tělesné cvičení (1 Tim 4,8)

2. Radostná mysl (Přísl 17,22)

Souvislost mezi tělem a duchem je velmi úzká. Oslabení jednoho ovlivňuje růst druhého. Stav mysli má velký význam pro celé tělo.

3. Pokoj s Bohem i lidmi (1 Petr 3,10—12)

Blahodárný vliv smíření s Bohem i lidmi má léčivý účinek.

4. Poslušnost Božího zákona

Ochota konat vůli Boží posilní duchovní i tělesné zdraví, odstraní pochybnosti, zmatek a ostatní negativní vlivy, které jsou často základem rozšířených nervových nemocí.

Zákon příčiny a následku je nestranný. Může působit v náš prospěch, ale i proti nám. Žneme, co zasijeme.

2. Zákon činnosti a růstu

Kde nacházeli naši prarodiče bohaté pole působnosti?

1 Moj 2,15; (1 Moj 3,17—19)

Jedním z prvních zákonů bytí je zákon činnosti. Každ-

dý tělesný orgán má své poslání a jeho síla závisí na správném rozvoji. Normální činnost všech orgánů je předpokladem zdravého života. Nečinnost má za následek zakrnění a odumírání.

Lékaři nám zvláště dnes připomínají větší potřebu pohybu a činnosti. V rozvinutých zemích, kde mechanizace a robotizace, doprava a komunikace velkou mírou nahrazují lidskou činnost, milióny lidí se utíkají k náhražkám přirozené činnosti a pohybu. Pěstují jógu, cyklistiku, různé druhy sportu, běh, chůzi apod.

Která Ježíšova zásada platí s určitou obměnou i pro rozvoj naší osobnosti v nejrůznějších oblastech? Luk 6,38; Mat 25,20.21.29;

V tělesné, duševní, společenské i duchovní oblasti platí zákon života a zdraví, který sice všichni známe, avšak příliš často jej zanedbáváme nebo přestupujeme. Je to zákon činnosti, který nám jasně říká, že to co nepoužijeme, ztrácíme. Tento zákon působí v každé oblasti života. Na našem postoji závisí, jestli nám bude pomáhat, nebo škodit. Jestliže chceme být tělesně zdraví, duševně čilí, společensky příjemní a duchovně bdělí a způsobit, musíme se tímto zákonem řídit.

3. Zákon odpočinku a obnovy

Proč Pán Ježíš pozval učedníky „na osamělé místo“? Mar 6,31.32

Rekreace znamená osvěžení, oddych, obnovu sil. Avšak ne všechno, co se dnes za rekreaci označuje, jí v pravém slova smyslu je. Správný odpočinek, jaký nabízel Ježíš svým učedníkům, je podstatně důležitý pro správnou činnost těla, duše i ducha.

Zamysli se nad následujícími výroky, týkajícími se správné rekreace:

1. Rekreaci potřebují ti, kteří pracují tělesně, ale ještě více ti, kteří pracují duševně.

2. Několik rodin žijících ve městě nebo i na vesnici, by se mělo dohodnout a po vyčerpávající tělesné a duševní práci příležitostně podniknout společný výlet.

3. Je rozdíl mezi rekreací a zábavou. První obnovuje, osvěžuje a buduje zdraví, zatímco druhé sleduje požitek a nejednou zavádí do nebezpečných krajností.

4. Jestliže se mají děti a mládež zdravě vyvíjet, je třeba jim dopřát hodně pohybu na čerstvém vzduchu, ať už v podobě užitečné práce, zdravého tělocviku, nebo rozvážně volené hry.

4. Zákon střídmosti a pravidelnosti

Proč Písmo vede ke střídmosti v jídle? Kaz 10,17.18 (1 Kor 10,31)

Zákon střídmosti a pravidelnosti je možné výstižně ilustrovat ve výživě. Ke správné výživě patří střídmost i pravidelnost. Jídlo má být zdrojem tělesné síly a ne příležitostí k povolování chuti. Správně sestavené jídlo v pravý čas dává tělu potřebnou sílu a buduje jeho zdraví. Proto bychom se měli lépe starat o výběr a přípravu svých pokrmů. Náš Stvořitel ve své lásce a zájmu o naše blaho nám k tomu dává jednoduché základní směrnice.

Jakou potravu měli naši první rodiče po stvoření? 1 Moj 1,11.12.29

Ovoce, obiloviny a zelenina jednoduše připravené tvoří tu nejzdravější výživu. Dodávají tělu základní výživné prvky, potřebné pro tělesnou i duševní sílu. Slova E. G. Whiteové neztratila dodnes nic na své aktuálnosti: „Nikomu nepředepisujeme žádné přesné směrnice; říkáme však, že v zemích, kde je dostatek ovoce, obilovin a ořechů, není maso pro Boží lid tím pravým pokrmem... Jestliže jedení masa bylo vůbec někdy zdravé, v dnešní době to není nejvhodnější a nejzdravější potrava.“

Jaké směrnice dal Pán Bůh svému lidu po potopě, když dovolil, aby se jedlo maso? 3 Moj 11,1—3.9.46.47; 5 Moj 14,4.6.9.11

Vzhledem ke vzájemnému vztahu těla, duše, ducha i společenských vztahů v podstatě platí, že ve všech oblastech života je třeba dodržovat střídmost, vyváženost a pravidelnost. Stvořitel vybavil naše tělo, stejně jako celou přírodu, určitým zákonem kontroly a rovnováhy. Respektování tohoto zákona nám umožňuje žít plným, zdravým a užitečným životem.

5. Zákon čistoty a hygieny

Proč je čistota tak důležitá? Mat 5,8 (3 Moj 10,10).

V našem světě je čistota pro život a zdraví velmi důležitá. Ti, kteří se zabývají otázkou zdravé životosprávy, se musí pozastavit nad tím, jak skvělé zdravotní směrnice dal Mojžíš Židům už v tak dávné minulosti. Mnozí ho označují za „otce preventivního lékařství“. Starozákonní předpisy se v podstatě týkají vzduchu, vody, potravy a osobní čistoty. Odpovídají nejmodernějším zásadám zdravé životosprávy, osobní i společenské zodpovědnosti za zdraví a prostředí. Týkají se kontroly nakažlivých nemocí, nedotýkání se infikovaných předmětů, správné přípravy a ochrany pokrmů, dezinfekce, ochrany zásob vody, jakož i hygieny odpadu.

Proč Pán Ježíš dával do souvislosti odpuštění hříchů s uzdravením? Mat 9,2—7

Právě tak, jako je čistota těla důležitá pro tělesný život a zdraví, duševní čistota se rovná duševnímu životu a zdraví. Kristus uzdravil ochrnutého duševně i tělesně. Nejdříve ho odpuštěním zbavil hříchu a pak uzdravil jeho tělo. Mnozí dnes trpí tělesně jen proto, že příčinou jejich nemoci je hřích. Břemeno hříchu s následným nepokojem a neukojenými touhami je základem jejich nemoci. Nebudou uzdraveni, dokud nepřijdou ke Kristu. Jen jeho pokoj může obnovit duševní sílu a uzdravit tělo.

6. Zákon sebeovládání

V čem nám může být příkladem sportovec, který se snaží dosáhnout cíle? 1 Kor 9,24.25

Křesťan, usilující o neporušitelnou korunu, se v mnohých ohledech podobá olympijskému sportovci; oba cvičí a vyznačují se vytrvalostí, odvahou, pílí, sebezapřením, nadějí a vírou ve vítězství. Být „střídmý“ znamená sebeovládání. Sotva je možné vylepšit známou definici, že střídmost je mírné užívání věcí užitečných a úplné zřeknutí se věcí škodlivých. V mravně narušeném světě mají zůstat křesťané bez „poskvrny, bez vrásky a bez čehokoli podobného“ (Ef 5,27)

Proč máme ovládat své „tělesné žádosti“? 1 Petr 2,11

Slovo Boží nás jasně varuje, že nebudeme-li ovládat své tělesné žádosti, dostane se tělesná přirozenost do rozporu s přirozeností duchovní. Nestřídmé jídlo podlamuje zdraví a narušuje pokoj. Pokud jde o alkoholické nápoje, tabák, černou kávu a čínský čaj, je nejzdravější všeho toho se zříci.

11. úkol — 14. června 1986

ROZPOZNÁNÍ FALEŠNÝCH NAUK O BOHU

Základní verš: 1 Moj 2,16.17

Biblický výraz „strom poznání dobrého a zlého“ je možné vysvětlovat dvojím způsobem: Především máme na zřeteli skutečný, ne pomyslný strom, se skutečným, ne symbolickým ovocem. I když toto ovoce nebylo samo o sobě škodlivé, bylo zkouškou poslušnosti Adama a Evy. Nebyla to jen nějaká zkouška chuti, ale prověrka jejich důvěry v Boží dobrotu, víry v jeho slovo a uznání jeho autority.

Podle některých spočívalo toto získané poznání v náhlém rozumovém uvědomění si zla. Jiní zastávají názor, že získané poznání zla způsobilo, že Adam a Eva se náhle stali zlými. Jedno je jasné — tím, že Adam a Eva jedli ovoce z tohoto stromu, přestoupili Boží příkaz a zhřešili, osobně zakusili zlo.

Druhým možným výkladem je symbolické chápání „stromu poznání dobrého a zlého“, přičemž strom je symbolem nesprávného názoru a učení o Bohu. Příkladem jsou poloobrácení lidé, kteří odmítají další poznání, protože se raději řídí vlastními představami. Takoví lidé jedí „ze stromu poznání“, tj. lidskému dávají přednost před Božským. První lidé se domnívali, že jedením tohoto ovoce dosáhnou vyššího stavu bytí, avšak přestupníci získali jen poznání zla a kletbu hříchu. Právě to otevřelo dveře lži a bludu.

1. Stvoření světa

Jaké poznání nám zprostředkuje víra v Boží stvořitel-skou moc? Zid 11,3 (1 Moj 1,1)

Při stvoření našeho světa nebyl Bůh odkázán na nějakou už existující hmotu. Biblicky orientovaní křesťané věří, že Bůh při stvoření světa stvořil i potřebnou hmotu a nebyl tedy závislý na její preexistenci. Naopak všechny věci — hmotné i duchovní — vznikly na jeho rozkaz a byly stvořeny pro uskutečnění jeho záměru.

Bůh sám byl a zůstal původcem všeho toho, co s tvořivým procesem souviselo. Když tedy Písmo říká, že „na počátku stvořil Bůh nebe a zemi“, představuje nám všemocnou bytost, která je cílevědomou, čino-rodou osobností. Bytost, která existovala před vším ostatním a není tedy na ničem a nikom ve své Božské vůli závislá.

Proč je pro věřící Boží zjevení důležitější než všechny lidské teorie? Iz 45,18; Job 38,2—4

Při vědeckém bádání o stvoření jsme my lidé odkazováni na různé pokusy, které se však provádějí příliš pozdě po stvoření. Z následků namáhavě odvozujeme původní příčiny a to bez jakékoli záruky jejich správnosti. Ve skutečnosti může jít jen o velké omyly (Řím 1,20—22).

2. Opustil Bůh svoje stvoření?

Jak vyjádřil prorok jistotu stálé Boží přítomnosti? Iz 57,15; Ž 121,2—4

Protože má Bůh na starosti miliardy planet svého rozsáhlého vesmíru, někteří se domnívají, že po stvoření našeho světa ho Tvůrce ponechal i s jeho obyvateli vyvíjet se podle vlastních zákonitostí. Ti, kteří tomu věří, se nazývají „deisté“. Podle jejich názoru Bůh svět sice stvořil, ale ve své transcendentnosti ho ponechal vlastnímu chodu a přestal se o něj starat. Takový názor neodpovídá biblické představě Boha. Bůh Písma i když přebývá „na výšinách a ve svatosti“, přece je ve stálém spojení se zemí a svým stvořením.

Které další výroky Písma nás ujišťují o Boží péči? Neh 9,6; Mat 6,26.32.33; 28,20

Mnozí přírodovědci neuznávají, nebo dokonce popírají stále a přímé působení Boží. Zastávají názor, že příroda jedná nezávisle na Bohu, protože je řízena svými vlastními zákony a silami. Vše v přírodě je vysvětlováno obyčejnými příčinami, nesouvisejícími s Boží mocí. Životodárná moc je připisována hmotě. Předpokládá se tak, že do stanovených zákonitostí hmoty nemůže Bůh zasahovat. Křesťané takovou vědu nepřijímají. Podle jejich názoru Bůh své zákony neruší, ale jejich prostřednictvím stále v přírodě působí a používá je jako svoje nástroje.

3. Bůh není příroda

Proč není možné ztotožňovat Boha s přírodou? Iz 40, 25.26 (Řím 1,20—23)

Především musíme pamatovat na to, že „dílo Božích rukou v přírodě“ není sám Bůh. Stvořené věci jsou jen výrazem Božího charakteru; jejich prostřednictvím můžeme pochopit jeho lásku, moc a slávu. Nemáme však na přírodu hledět jako na Boha. Vždyť i lidé vytvářejí překrásná díla, věci, které potěší naše oči a aspoň něco nám řeknou o autorovi. Avšak toto samotné dílo není člověk. I když je tedy příroda výrazem Boží myšlenky, přece nemá být vyvyšována příroda, ale její Stvořitel — Bůh. Ne dílo, ale Tvůrce si zasluhuje úctu.

4. Je Kristus stvořená bytost?

V jakém vztahu je Ježíš Kristus, náš Spasitel, k živému Bohu? Jan 3,16 (Řím 8,32)

Někteří překrucují slova tohoto textu v tom smyslu, že „jednorozený“ Syn Boží, náš Pán, je bytost Otcem stvořená, nebo nějak přivedená k životu. Taková falešná představa vede k závěru, že jako člověk nebyl Ježíš víc, než kdokoli z lidí a jako člen Boží Trojice byl menší než Otec a Duch svatý.

Jak čelit těmto falešným představám na základě Písma?

1. Výraz „jednorozený“ u Jan 3,16 je překladem řeckého slova *monogenes*, které je možno lépe přeložit výrazem „jediný svého druhu“, „jedinečný“, „jediný syn“.

2. Když Jan ve Zjevení 3,14 mluví o Ježíši Kristu jako „počátku“ stvoření Božího, používá řecký výraz *arche*, což je možné lépe přeložit: „To, co začíná činnost, první příčina, první činitel.“ Některé biblické překlady tohoto textu uvádějí: „Původ všeho, co stvořil Bůh“, nebo „vládce Božího stvoření“, nebo „prapůvodní (základní) zdroj Božího stvoření“, případně „první zdroj celého Božího stvoření“.

3. Kristovo božství a jeho preexistenci potvrzují tyto texty: Iz 9,6; Jan 1,1—3.14; Fil 2,6—8. E. G. Whiteová jednoznačně poznamenává: „V Kristu je život původní, nepropůjčený, neodvozený.“ (Touha věku str. 371.) Kristus je rovný Bohu, nekonečný a všemohoucí. Kristus je sám sebou existující Syn Boží. Nikdy nebylo doby, kdy by nebyl v úzkém společenství s věčným Bohem.

4. Řecký výraz *protokos* (prvorozený) v Kol 1,15 pokládají někteří vykladači za náznak, že Kristus je stvořená bytost. Zde však jde o obrazný výraz, popisující Ježíše Krista jako prvního v řadě, přičemž obraz má na zřeteli důstojnost a postavení prvorozeného z lidské rodiny, přesněji prvorozeného v královské rodině. Kristovo postavení je jedinečné, autoritativní a absolutní. Kristus má všechnu moc a autoritu v nebi i na zemi. Pavel zdůrazňuje Kristovo postavení proto, aby odrazil tvrzení falešných učitelů, kteří Krista pokládali za stvořenou bytost a popírali jeho svrchovanost. V Kol 1,16.17 je Kristus představen jako Stvořitel, který existoval dříve, než bylo stvořeno všechno ostatní tvorstvo.

5. Nenávidí Bůh hříšníky?

Co vedlo Boha k tomu, že svého jednorozeného Syna vydal na smrt? Řím 5,6—8

Je pravda, že Bůh nenávidí hřích (Přísl 6,16—19). Není však pravda, že nenávidí hříšníky. Vždyť „když jsme ještě byli hříšní“, v zájmu našeho smíření s Bohem vedla Boží láska Krista na Golgotu. Bůh nám ustavičně projevuje svoji lásku. Avšak tvůj i můj hřích patří před jeho božský soud. Boží nenávist vůči hříchu se nakonec postará o úplné vyhlazení hříchu

z vesmíru. Dokud svévolně zůstáváme v otroctví hříchu, dotud nevyhnutně podléháme Božímu hněvu.

Jak objasníme, že Bůh bude soudit a zmáti mršáky?
Řím 1,18; 2 Petr 3,7

Hřích je Boží vůli a Boží prozívatelnosti tak odporný, že ho Boží přítomnost nesnáší. Laska však našla východisko k přemostění hříchem způsobené trhliny mezi Bohem a člověkem. Kříž nabízí jediné východisko. Pamatujme, že Bůh udělal vše, abychom byli zachráněni!

Jak znázornil Ježíš nesprávnost obvinění, že Bůh nenávidí mršáky? Jan 8,3—11

6. Další nebiblické názory

Které vlastnosti potřebujeme při hodnocení cizích nauk? 1 Kor 15,33.34

Musíme být krajně opatrní, abychom netřídili lidi podle nějakých formálních znaků. Někdy nám to však může pomoci rozeznat určité lidi, kteří mají nesprávnou představu o Bohu. O takových se zmiňuje i apoštol Pavel v listě Korintským.

Jak dospějeme k utužšímu poznání Boha? Ž 46,11

Jeden venkovan při procházce velkoměstem upozornil svého přítele na hlas cvrčka. Přítel se podíval, jak jej mohl uprostřed dopravního ruchu zaslechnout. Místo odpovědi nechal venkovan upadnout na zem kovovou minci. Kolemjdoucí ihned zbystřili pozornost. Venkovan se obrátil na svého přítele a řekl: „Člověk slyší to, co slyšet chce.“

12. úkol — 21. června 1986

BŮH NÁS ZNÁ

Základní verš: Ž 103,13.14

V předcházejících jedenácti úkolech jsme uvažovali o „poznání Boha“, které sám umožnil lidem zjevením sama sebe. V závěrečných úkolech budeme uvažovat o tom, jak Bůh zná nás, svůj lid a o naší odpovědi na jeho lásku a zájem.

Protože Boží vedení je „nekonečné“, my smrtelní a omezení lidé je nikdy nepochopíme a už vůbec ne-

umíme vystihnout slovy. Z praktického hlediska však smíme poznat vše, co nám on sám skrze své proroky zjevil. To, čemu se naučíme, můžeme pak uplatnit ve svém životě s vědomím, že jsme se dotkli jen povrchu, zatímco to ostatní daleko přesahuje naše chápání.

K dnešnímu úkolu bychom měli přistupovat se snahou učit se a s vědomím, že „skryté věci patří Hospodinu, našemu Bohu, zjevné však patří navěky nám a našim synům, abychom dodržovali všechna slova tohoto zákona“ (5 Moj 29.29).

1. „Od počátku světa“

Jak nám představuje Písmo Boží prozířetelnost? Ef 1,4; Zj 13,8

Bůh věděl o našich potřebách ještě před stvořením světa a v Kristově smrti za naše hříchy nám připravil záchranu. K Janovi se připojuje Petr (1 Petr 1, 19.20) svědectvím, že Bůh dávno před tím, než se něco stane, ví, co se stane. Žalmista říká, že Bůh „určuje počet hvězd a každou vyvolává jménem“ (Ž 147,4); v pátém verši dodává, že „jeho myšlení obsáhnout nelze“.

Proč je Bůh ve svém jednání úplně nezávislý? Iz 46,10 (Iz 41,4)

Bůh zná konec od začátku. Už před narozením Jáko-
ba a Ezaua věděl, jaké budou povahy. Věděl, že Ezauo-
vo srdce nebude poslušné. Slyšel úzkostlivou modlitbu
Rebeky, oznámil jí, že bude mít dvě děti a že starší
bude sloužit mladšímu.

2. Dobro a zlo

Jak může Bůh vědět, co je dobré a co zlé a přitom zůstat bezhříšný? 1 Moj 3,22; Ž 145,17; viz Ž 77,14

Bůh nestvořil zlo, ale dobro, které bylo jako on sám. Lucifer se však nechtěl spokojit s poznáním a konáním Boží vůle. Ve své zvědavosti chtěl vědět, co mu Bůh k poznání neurčil. Hřích a smrt jsou důsledky neposlušnosti a mají svůj původ v nepříteli spasení. K poznání zla na tomto světě došlo jeho lstí. Adamovi synové a dcery jsou právě tak zvědaví a ctižádostiví, jako byla Eva, když zatoužila po tom, co bylo zaká-

záno. Tak získávají zkušenosti, které jim Bůh nikdy nechtěl dát poznat.

Jakou jedinečnou nabídku dává Bůh všem hříšníkům, kteří se k němu obrátí a chtějí zvítězit nad zlem? 2 Moj 34,6.7; 2 Kor 5,19

Moc zla a jeho následky jsou sice strašné a ničivé, ale Bůh ví o jeho vlivu v našem životě a udělal všechno, abychom mohli skrze Ježíše Krista nad hříchem zvítězit.

3. Bůh o nás všechno ví

Proč je nerozumné snažit se před Bohem něco skrýt? Ž 139,1—3

Skutečnost, že Bůh o nás všechno ví, však neznamená, že se chce bezpodmínečně do našich záležitostí vměšovat, anebo autoritativně zasahovat. Každopádně však přesně zná celé svoje stvoření a má k němu hluboký osobní vztah. To vyplývá ze žalmu 139, který mluví o údivu nad nevystižitelným tajemstvím Boží přítomnosti, která obklopuje člověka.

K čemu nás vede vědomí Boží přítomnosti? Mat 12,36 (Ž 139,4.5)

4. „Znám své“

Jak se nám Pán Ježíš představuje? Jan 10,13—15; (Iz 43,1)

Ježíš nás zná každého osobně a cítí osten našich slabostí. Zná nás všechny podle jména, zná dům, ve kterém bydlíme, zná jméno každého obyvatele. Koli-krát přikázal svým služebníkům, aby šli do té či oné ulice některého města, do určitého domu, a aby tam hledali jednu z jeho ovcí. Ježíš zná každou duši tak dokonale, jako by to byla jediná, za kterou zemřel. Slyší naše volání o pomoc. Přišel, aby nás všechny přitáhl k sobě.

Jaký význam mají Pavlova slova, že Bůh zná svůj lid? 2 Tim 2,19

Zapečetit určitý předmět, znamená opatřit jej znamením vlastnického práva. Na znamení, že nás Bůh zachránil a přijal, koná v nás Duch svatý dílo zapečetování (Ef 1,13; 4,30). Bohem určeným znamením pro

přijetí zapečetění je soulad s jeho zákonem. Izraelité označili dveře svých příbytků krví na znamení, že jsou Božím vlastnictvím. Podobně i Boží děti dnes budou mít Bohem určené znamení — jejich soulad s Božím svatým zákonem.

5. „Znám tvé skutky“

Jak se ukáže, zda naše dílo obstálo? 1 Kor 3,11. 13—15; (Zj 2,2)

Pavel zde má na zřeteli ty skutky, které lidé konají ve jménu Ježíše Krista. Pět ze sedmi církevních sborů ze Zjevení se oznamuje, že Bůh zná jejich „skutky“ (Zj 2,2.19; 3,1.8.15). Pod slovem „skutky“ se obvykle chápou činy, jednání, chování a morálně motivovaná činnost. Avšak „skutky“ v souvislosti se sedmi církevními sbory neznamenaají vždy dobré skutky. Bůh, ten spravedlivý a neomylný soudce jednou s konečnou platností rozhodne o jejich hodnotě. Každý z nás však už dnes nese zodpovědnost za své rozhodnutí pro dobré či zlé skutky.

Co nám chtěl Pán Ježíš říci podobenstvím o dvou stavitelích, v souvislosti s rozvojem našeho života víry? Mat 7,24—27

Bůh nám dal rozumové a mravní schopnosti, avšak velkou měrou je budovatelem vlastního charakteru každý člověk sám. Stavba každodenně roste. Slovo Boží nás napomíná, abychom dbali na to, jak budujeme a přesvědčili se, jestli naše stavba spočívá na věčné Skále. Přichází čas prověřování kvality našeho díla. Všichni bychom měli již dnes nakládat se svěřenými schopnostmi tak, aby výsledkem našeho úsilí byl charakter užitečný v tomto i budoucím životě.

Nikdy si nesmíme myslet, že jsme spaseni pro své skutky, protože „spravedlivý z víry bude živ“ (Řím 1,17). Přece však musíme mít „víru, která se uplatňuje láskou“ (Gal 5,6).

6. Bůh zná naši budoucnost

Proč je dobré, že neznáme přesný čas Kristova návratu? Mat 24,36

Při přemýšlení o druhém adventu mějme na zřeteli tyto skutečnosti:

1. „Noc pokročila, den se přiblížil“ (Řím 13,12)
2. „Hle. přijdu brzo.“ (Zj 22,7)
3. Pamatujeme, že zaslíbení a výstrahy Boží jsou podmíněny.
4. Dlouhá noc temna je mučivá, avšak úsvit rána je milostivě oddálen, protože kdyby Pán přišel, mnozí by nebyli připraveni. Důvodem tohoto odkladu je Boží přání, aby jeho lid nezahynul.
5. Předností každého křesťana je příchod našeho Pána Ježíše Krista nejen očekávat, ale i urychlit.
6. Jestliže spasitelné poselství pronikne ke všem národům, jazykům a lidem, Kristův příchod už na sebe nedá dlouho čekat.
7. Boží děti mají mít rozsvíceny lampy a mají očekávat Ženicha při jeho návratu ze svatby.

13. úkol — 28. června 1986

JISTOTA POZNÁNÍ BOHA

Základní verš: 1 Tim 1,12

Život křesťana probíhá vyrovnaněji, jestliže své rozumové poznání Boha opírá o zjevené skutečnosti a o osobní zkušenosti. Pavel se ve svých dopisech odvolává na obojí. Ve svém dopise Timoteovi ujišťuje: „Neboť vím, komu jsem uvěřil“ (2 Tim 1,12). Z původního řeckého textu vyplývá, že toto poznání získal a postupně nabýval ze zjevení Písma, osobní zkušenosti a uvažování. V dopise Korintským zdůrazňuje: „Znáte přece štědrost našeho Pána Ježíše Krista“ (2 Kor 8,9). Zde původní řecké slovo naznačuje poznání z osobní zkušenosti a na základě osobního vztahu. Korintští křesťané i Pavel mohli na základě svých zkušeností svědčit o zázraku a tajemství Boží spasitelné milosti.

V dnešním úkolu chceme uvažovat o poznání Boha ze zkušeností na základě našeho osobního vztahu k němu, vztahu, po kterém on touží více než my.

1. Poznání Boží lásky

Jak se můžeme stát účastníky „bratrské“ lásky? Řím 5,5

Boží láska se projevuje v přírodě, v Písmě, v mezilidských vztazích a jinými způsoby. Avšak souhrn Boží lásky vůči naší planetě se nejdokonaleji a nejnplněji projevuje ve smírcí oběti Ježíše Krista za naše hříchy (1 Jan 4,9).

Co je důkazem toho, že jsme přijali Boží lásku? 1 Jan 3,16—18

Svědectví o tom, jestli známe Boha, pevně spočívá na našem uvědomění si Boží lásky vůči nám a v odpovědi naší lásky vůči Bohu i bližním. „Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska“ (1 Jan 4,8). „V tom je totiž láska k Bohu, že zachováváme jeho přikázání; a jeho přikázání nejsou těžká“ (1 Jan 5,3). „My víme, že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme své bratry. Kdo nemiluje, zůstává ve smrti“ (1 Jan 3,14) Falešné poznání se vyznačuje pýchou (1 Kor 8,1,2), ale Boží poznání bude na lásce (1 Kor 8,3).

2. Probuzená víra

Čím se vyznačuje pravá víra? Žid 11,6

Touha poznat Boha nepochází z tělesné přirozenosti člověka. Jde o duchovní zkušenost. Ruka, kterou vztáhneme k Bohu, je ruka víry. Spasení nám však nepřináší „naše víra“, ale víra, která je darem Božím. Tato víra nám byla dána proto, abychom mohli v Boha věřit prakticky. Víra skrze lásku dělající je klíčem poznání a každý, kdo miluje, „zná Boha“ (1 Jan 4,7).

Na které tři stránky víry poukazuje apoštol u Žid 11,6?

Víra, že Bůh je. Bůh sám nám dal důkaz své existence, takže ho nemusíme dokazovat ani rozumem, ani citem.

Víra, že Bůh odplácí. Naše víra je ujišťována, že Bůh odměňuje ty, kteří mu upřímně a poslušně důvěřují a odplácí těm, kteří jím pohrdají.

Pilné hledání Boha. Naše víra v Boha musí

stále růst a tím se rozmáhá i naše poznání Boha, čímž se uskutečňuje naše proměna v jeho obraz.

3. Poslušnost

V jakém vztahu je konání Boží vůle k poznání Boha a Krista? 1 Jan 2,3

Ať to zní jakkoli otevřeně a stručně, biblická představa poznání Boha je vlastně jen jiným výrazem (synonymem) poslušnosti Boží vůle (Oz 6,6). Poznat Boha znamená projevovat laskavost, soudnost a spravedlnost stejně, jak to dělá on (Jer 9,24).

Co očekává Ježíš od těch, kteří chtějí být jeho následovníky? 1 Jan 2,4—6

Mnozí křesťané sice tvrdí, že Boha znají, ale ne dbají jeho příkázání. Takové počínání však neobstojí. Jan prohlašuje, že jestliže je v našich srdcích Boží láska, pak budeme přirozeně a radostně následovat Krista. Jestliže v nás žije Kristus svým životem, pak budeme i my žít život, jaký žil na zemi on. Podle Jana každý, kdo tvrdí, že v něm přebývá Kristus, má každodenně napodobovat svého Spasitele. Život musí plně odpovídat vyznání.

4. Pohled na Golgotu

O čem byl Pavel, ve své době přední znalec Písma, hluboce přesvědčen? 1 Kor 2,2; Fil 3,7.8

Dříve než apoštol Pavel přišel do Korintu, pracoval v Aténách, tj. v intelektuálním centru Řecka. Tam se snažil přizpůsobit své kázání povaze svých posluchačů.

Když pak uvažoval o svém působení v Aténách, uvědomil si, že jeho učení tam přineslo jen málo plodů, a proto se rozhodl, že v Korintu bude postupovat jinak, aby upoutal pozornost bezstarostných a lhostejných obyvatelů tohoto města. Rozhodl se, že nebude nic namáhavě dokazovat, nebo se pouštět do diskusí, ale že mezi Korintskými nebude umět nic, „než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného“ (1 Kor 2,2). Bude jim kázat tak, aby se jeho slova „neopírala o vemlouvavá slova lidské moudrosti, ale prokazovala se Duchem a mocí“ (1 Kor 2,4).

Co říká Písmo o ústředním významu Kristova kříže

pro náš vztah k Bohu? 1 Kor 1,17.18; Gal 6,14; (Kol 1,19—23)

Bylo by dobré, kdybychom aspoň hodinu denně strávili důkladným přemýšlením o Ježíšově životě. Měli bychom ho probírat bod za bodem a vnikat do každé události, hlavně do posledních příběhů. Takovýmto uvažováním o jeho velké oběti za nás by naše důvěra v něho zesílila, naše láska ožila a měli bychom více jeho Ducha. Jestliže chceme být zachráněni, musíme se pod křížem učit pokání a pokoře.

5. Význam modlitby

Proč bychom se neměli dát ničím odvést od modlitby? 1 Tes 5,17; Řím 12,12

Je možné řídit se bezvýhradně výzvou tohoto textu a modlit se bez přestání? Tato Pavlova slova jistě neznamenají, že naše modlitby mají být dlouhé a mnohomluvné (Mat 6,7). Nezáleží na množství modliteb, ale na modlitebním duchu. Opravdová modlitba znamená otevření srdce Bohu jako známému a důvěrnému příteli; taková modlitba signalizuje důvěrné poznání Všemohoucího.

Čím poukázal Pán Ježíš na důležitost modlitby? Mar 1,35; Luk 5,15.16; 6,12

6. Vzrůst v poznání

Jak můžeme „růst v milosti a známosti našeho Pána“? 2 Petr 3,18; (2 Petr 1,3—7)

Právě tak, jak všechno, co žije, roste, vyznačují se růstem i skutečné Boží děti. Jsou „znovu narozeny, nikoli z pomíjitelného semene, nýbrž z nepomíjitelného“.

Milost představuje jednu z oblastí, ve které má křesťan v tomto životě růst. Poznání je oblast, ve které začínáme růst zde a pokračovat budeme celou věčnost (2 Kor 8,7; 2 Petr 1,5; Kol 1,10). Opakem takového duchovního postupu je počínání těch, kteří „se pořád chtějí učit, a nikdy nemohou přijít k poznání pravdy“ (2 Tim 3,7). Apoštol Pavel před tím věřící varoval. (Kol 2,8; 1 Kor 13,2).